

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ

ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՃԻԼՏ 2

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՅՈՒԼԻՍ 26, 1912.

ՆՊ 30

ՊԵՆՏԻ ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ԷՎՏԷ ԱԶԳԱՅԻՆ ԹԱԼԻՍ

Մալիւմ՝ օլտուղու իւրէ 12նճի նուսխէմիլատէ պաղը գըզլար մէքթէպ-լէրիննիւն ախնէօր ուրնֆ թալիպաթընա Բախնիլում պիր միւսապագա մէյ-տանը աչիւր իտի։ Մէմլէքէթիմիլատէ պու-լունան Ծ մէքթէպլէրիննի իսմլէրիննի վէրիպ պաչղա մէքթաթիպ ի ալիյէտէն տէ ըէ-գապէթէ կիրմէք իսթէյէնիւրի տալլէթ էթմիլ իտի։ մէվղու ը պալիւն իտէ՝ Խա-նէլէրիմիլատէ ազգայինն հիսսիյաթ նասրէլ թալիւմ վէ թէշվիպ էաթիլէպիլիւր իտի։ Պու մէվղու իւզէրիննէ եազըլան պիլն քէ-լիմէլի մէգալէլէրաէն պիրիննի տէրէճէյի ալանա Բախնիլում պիր օսմ. լիրտուր, իքիննի տէրէճէյի ալանա եարլմ ինկ. լիր. վէ պագ իլէրիննաէն Բախնիլումյա տէրճ օլու-նաճագ օլան հէր մէգալէննի սահիպլիննէ պիր մէճիտիէ միւքթաթիպ վէրիլէճէք իտի։ Մուլայէն վազլմ զարֆընտա պիլէ ան-ճագ պիւր մէգալէ կէօնտէրիլմիլ օլուպ, օ տա Մարաչտա Մէրքէյի թիւրքիա Գըզլար Գօլէճի թալիպաթընաան Այնթապլը Օր. Մերսետես Հ. Նազարեանտան տըր։

Հէմ պիր թէք պու մէգալէ կէլտիլի իչիւն, հէմ տէ մէգալէր մէգալէ պուրատա

անը միւթալաա էտէն հէյէթէ գանաաթ-պալաշ կէօրիւնտիւլիւ իչիւն պիրիննի միւ-քթաթիպ (1 օսմ. լիր.) Օր. Մերսետես Հ. Նազարեանա կէօնտէրիլմիլ տիր։

Լաքին նիճիւն պիւր թէֆ մէգալէ կէօն-տէրիլտի։ Պէլքի իսմլէրիննի զիքը էթտիյի-միլ մէքթէպլէրինն պազըսընտա ախնէօր թալիպաթ ըգապէթէ կիրէճէք տէրէճէ-տէ թիւրքէլիսան իսթիմալընա մուգթէտիր օլմաուրգլարը իչիւն միւսապագայա կիրիշ-մէտիլլը։ Լաքին ագալի կիրիկիատա պու-լունան հիշ պիր միւլէտէտէ իչիւն ապ ու-պէպ պու օլամազ։ Այնթապտա, Հաճըն-տա, Թալաուտա հաթթա Մէրգիֆուլտա վէ իսկիւտար Գօլէճինտէ պիլէ պու միւ-սապագայա կիրէպիլէն օրիորդլար պու-լունուր իտի։ Իմտի նիճիւն անճագ պիր։ Էկէր մէգալէր եիւքսէք մէքթէպլէրինն ախն-էօր թալիպաթընա միւսապագա իչիւն պիր Ալէէպրա մէսէլէսի եա պիր Հէնտէսէ տա-վասը թէրիֆ էթսէք, եախօտ տիննի պիր մէսէլէ, եա Բ. Մուգ. տէն պիր սիւալ վէրսէք պու ըգապէթէ կիրիլէն պիրտէն զիյատէ գըզլար պուլունմաճ մը իտի։ Իմտի նիճիւն ազգայինն պիր մէսէլէ թէքիֆ էթտիլիմիլատէ պու թէքիֆէ ան-ճագ պիւր գըզ իճապէթ էլլէտի։

Պու սիւալ իչիւն իսթըրըմըզա իքի ճէ-

վապ կելիյօր: Եւ եւրօսէք մէքթէպլէրի-
միզտէ գըզլարա թէէլիֆ եազմագ, եանի
իլմի պէտի տէրսի վերիւմէյօր, եա տա ազ-
գային մէսէլէրէ լազըմօ օլան էհէմմիյէթ
վերիւմէյօր: Պունլարտան պիրինճիսի հագ-
զընտա ֆիրրիմիզէ կէլէն պաշգա պիր
թէֆսիր շու տըր քի, պէլքի էքսէր մէք-
թէպլէրիմիզտէ իլմի պէտի էրմէնիճէ լի-
սանտա թէտրիս էտիտիյինտէն գըզլարը-
մըզ էրմէնիճէ պէյանը էֆքեար էտէպի-
լիրէր իսէ տէ, Թիւրքէ թէէլիֆ էթմէք-
տէ միւլքիլթ հիսս էտէրէր:

Լաքին էկէր իքինճի թէֆսիր սահիհ
իսէ, «Խանէլէրիմիզտէ ազգային հիսսիյա-
թը թէշվիգ էթմէք» մէսէլէսինտէն էվլէլ
մէֆթէպլէրիմիզտէ ազգային հիսսիյաթը
թէշվիգ էթմէք մէսէլէսինտէն տիւլիւմէմիզ
իճապ էտէր: Աճէպա մէքթէպլէրիմիզտէ
խուսուսա փրօթէսթան մէքթէպլէրիմիզտէ
վէ գըզլար մէքթէպլէրիմիզտէ ազգային
հիսսիյաթ՝ լազըմօ օլան սուրէթտէ վէ
մաթլուպ տէրէճէտէ թէշվիգ էտիլիյօր
մը: Պիլիյօրըզ քի, նիշէ մէքթէպլէրիմիզտէ
կուսակցական փրօփականտա էտիլմէքէ
ազգային հիսսիյաթը թէշվիգ էտիյօրըզ
տէյու տիւլիւնէնլէր վաշ տըր: Հաթթա
պազը մէքթէպլէրիմիզտէ քիւլիք գըզլար
պիլէ շէտիտ յնդափոխական հիսսիյաթ
կէօթէրմէքէ, ազգային տոյյուլարը
թէշվիգ էթաիլէրինի զանն էտիյօրըր:
Լաքին պու կիւնլէրտէ ազգային հիսսիյա-
թը օղրու ճիհէթէ սէվգ էթմէնին լու-
ղումըն հէր քէս էյիճէ հիսս էյլէմէլի
տիր: Պիր թարաֆտան Թիւրք վաթան-
տաշլարըմըզ ճիւմլէ վաթանիէրվէրլիյի
Թիւրքիւք վէ Խալաֆըզ րէնկի իլէ պօյա-
մաղա չալըշտըզլարը իչիւն «Օսմանլը վա-
թանիէրվէրլիք» թէսափուրու տահա պիր
ինգիլապ տէվրի իչինտէն կէշիյօր: Պինտէն
ալէյհ անըն թէքէմմիլինէ միւնթաղըր օլ-
մալըյըզ: Եինէ տէ էլպէթ չօճուզլարըմը-
զա վէ կէնճլէրիմիզէ հագիգի Օսմանլըզըն

էսասը նէ Թիւրքիւք, նէ Խալաֆիյէթ օլ-
մաաղընը, անճագ պու վաթան էվլաու-
լարընըն տին վէ ուրգ ֆարգընտան եւր-
սէք պիր զէմինտէ պիրիպիրլէրինի «Էվիպ
ուսուս վաթանըն խալըր իչիւն տիւլիւն-
մէք վէ իշլէմէք կէրէք օլտուզլարընը թա-
լիմ էթմէլիլիշ: Տիկէր թարաֆտան Յն-
դափոխալըն ազգային հիսսիյաթ տէ-
յիլ, անճագ օ հիսսին ֆիլան մուվազգաթ
սըրալարտա իզհարը օլտուղունու պիլէրէք
չիմտիլիք էվլաուլարըմըզըն ֆիրրինի վէ գալ-
պինի յնդափոխական հիսսիյաթլա թահ-
րիք էթմէնին տէ վագթըր օլմաաղընը պիլ-
մէլիլիշ: Պու կիւն պիլճիւմլէ էրմէնիլէրին
վագիֆէսի քիլիսէ վէ մէզհէպ ֆարգը
կէօղէթմէյէրէք, միլլի սիրէթլէրինի իքմալ
էթմէլէրի, միլլի հայաթլարընը իպգա էթ-
մէնին շարթլարընը պուլուպ անլէրի թաթ-
պըզ էյլէմէլէրի վէ իթթիհասա վէ հիքմէթ
իլէ ֆէրտէն վէ եէքիւնէն անտէ նէշվ ու
նէմա պուլմալարընըն վագթըր տըր:

Վագաա փրօ վէ Դաթօլիք էրմէնի-
լէրի վէ անլէրին մէքթէպ վէ միւէսսէսաթ
ը սաիրէլէրինտէ ազգային թէսիրաթ փէք
նաղըս տըր տէյու անլէրի մուսիսէզէ էթմէք
պիր աաթթ հիւքմիւնէ կէշմիշ տիր: Անլէր
իսէ պու մուսիսէզաթա ազգասիրտընը
աօղրու մանաօընտա անլալըպ իճրայա սայ
էտիյօրըզ տէյու ճէվապ վէրմէք աաթթին-
տէ պուլունմուշ տըրլար: Լաքին ֆարգ
էթմէզ, հէր պիրիմիզ տաիմա, քէնտի մէս-
լէքիմիզի մուսայէնէ վէ թէֆթիշ էտէ-
րէք գուսուրըրմըզը թասահի էթմէյէ
հաղըր պուլունմալըյըզ: Վէ պիլիմ զան-
նըմըզա պու կիւն ճիւմլէմիզին տէ, —Հայ
Լուսաւորչականըն տա, Հայ Բողոքականըն
տա, Հայ Դաթօլիկին տէ —ազգասիրտը-
նըն թէսափուրու թասահի վէ թատիլէ
միւհթաճ տըր: Իչիմիշ պու մէսէլէյի ճիւ-
տէն թամիգ էտէրէք անըն թասահի իչիւն
էն միւէսսիր թարիզլէրի իսթիմալ էթմէք
տիր:

ՎԵՐ . ՊԵՏՐՈՍ ԹՕՓԱԼԵԱՆ

«Պու կիւն Խորայեւտէ պիր պէօյիւք սէրտար տիւշտիւյիւնիւ պիւմէ՞զմիսինիզ» : ՎԵՐ . Պետրոս Թօփալեան՝ ֆիլիպպը կիլիկիա Ինճիլի քիլիսէլէրի արասընտա պիր պէօյիւք սէրտար իտի : Միւմարիէյ՛ հէնճիլիսէնաէ Գալսէրիյէ թարաֆընտա մուալ իմիլքէ էթմիլ օլուպ, սօնրա Մարաշ իւմ ի իւսհի մէքթէպիւնաէ թահսիլ էտէրէք կիլիկիա քիլիսէլէրինտէ իշլէմէքտէ պուլունմուշ տըր : Ան ալ Մարաշը օլուպ, փէտէրի տինտարըք վէ հիւմիյէթիլէն ճիւմլէնին հիւրմէթ վէ մուհապպէթիւնի ճէլպ էթմիլ օլան Սարկաւագ Աստուր ալա Թօփալեան իտի : Պու Ալլահ ասէմինին խանէսինտէ պու օլունու վարըլըք իշիւն թէհիլէ էյլէյէն միւնասիպ պիր մուհիթ վար իտի : Պետրոս կէնճ չաղընտա թալիմ ու թէրպիյէյէ թալիպ օլուպ, թա իլք զէմանլարընտա՝ սօղլու սայտըլը էսասլարը պիփէրվա միւտաֆաա էթմէյէ սայ էտէր իտի : Տիւնի հայաթըն գուվվէթիւնի աիլէ տաիւրէսինտէ չէպապէթ սէնէլէրինտէ հիսս էթմիլ օլտուղունտան, տաիմա բուհանի հայաթը ճիտտի վէ սամիմի նէվտէն պուլունմուշ տըր : Վալըլ օլմալա գարար վէրիպ, իւմ ի իւսհիյաթ թահսիլ իլէ քիլիսէլէրտէ իշլէմէյէ պաշլաարըլը զէմանտան թա էօմիւնիւն նիհայէթիւնէ գատար քէնտիւնին մէմուրիյէթ վէ իւրտմէթիւնէ շէրէֆ կէթիւրէն պիր թէմքին վէ սատագաթլա ճէմաաթլարըլըլ արասընտա չալըլմըլ տըր : Պիրէճիք քիլիսէսի կիպի քիւլիւք պիր ճէմաաթտա եախօտ Ատանա վէ Այնթապ Հալիկ քիլիսէսի կիպի պէօյիւք ճէմաաթլարաա այնի տէրէճէ տիգգաթ վէ իհթիմամ իլէ իշլէմիլ վէ ճիւմլէնի հիւրմէթ վէ մուհապպէթիւնի ճէլպ էյլէմիլ տիւր : Պու սօն տէֆա Այնթապը գիյարէթ էյլէտիլիմիլտէ միւմաիլէյիւն օ պէօյիւք ճէմաաթըն հէր սընֆը արասընտա քէնտիւնի գաղըլ հասըլ էյլէտիլի իշթիւրամ հիսսինի կէօրիւպ փէք

մահգուլ օլմուշ իտիք : Ճէմաաթըն խանէլէրինի զիյարէթ իլէ անլէրէ իհթիյաճլարընա կէօրէ պէյանը իշթիւրաք էթմէքտէ վէ հէր սընֆ էհայիլլէ քէնտիւնին մէմուրիլէթիւնէ եագըլան պիր թէմքինլէ մուամէլէ էթմէքտէ պուլունմուշ, խուսուսա բուհանի հայաթտա քիլիսէյի իլէրի կէօթիւրմէյէ չալըլըքէն քէնտիւսի տախիմիւթէրապըլ պիր հալ կէօսթէրմիլ իտի : Պու սրալարտա զէվճէ իմիւհթէրէմէսինին տախի իշթիւրաք վէ մուամլէնէթի ճէմաաթըն գալպի իւզէրինէ զայէթ լաթիֆ պիր թէհսիւր գամմ էյլէմիլ տիւր :

ՎԵՐ . Պետրոս Թօփալեան սալթ քէնտի ճէմաաթընըն թէրապըլըլ իշիւն տիւշիւնիւպ չալըլան պիր չօպան օլմամըլ, քէզալիք տիկէր քիլիսէլէրին ահվալը վէ իհթիյաճաթը տախի քէնտիւսինին մէրաք վէ միւթալէասընը ճէլպ էյլէմիլ իտի : Ատանաա պուլունտուղու միւտտէթտէ էթրաֆ քիլիսէլէրի արասըրա գիյարէթ էտէրէք, անլէրի թէշվիք էթմէքտէ պուլունմուշ վէ սօն սէնէլէրտէ պիր սէյյար միւպէշլիր մագամընտա Ատանա վէ Հաճըն իսթասիօնը քիլիսէլէրինի զիյարէթ էթմէյէ տալթ Օլունտուպաա քէնտի չախսընճա տահա խալըլը օլան թէտպիլէրինի քիլիսէլէրի՝ մէնֆաաթը ուղրունա ֆէտա էտէրէք մուհապպէթ վէ մէսէրրէթլէ օ իշի տէրիւհտէ էյլէմիլ իտի : Պու զիյարէթ էթտիլի քիլիսէլէրին ահվալ վէ իհթիյաճաթընա տաիւր կէշէն սէնէնին Բախնիւրմասընտա նէշը էթտիլի պէնալէր անլէրէ սօղլու նէ գատար տէրին պիր իշթիւրաք հիսս էյլէտիլի կէօսթէրտիլէր : Օ պէնալէր գուրու խապէրլէրտէն տէիլ, անճաք օ քիւլիւք ճէմաաթլարըն իշթիյաճաթընը գարիյունըն նագարը էօնիւնէ գօյարաք անլէր իշիւն մուամլէնէթ վէ իշթիւրաք ճէլպ ու թալէպ էթմէքտէն իպարէթ իտի : Կէրէք պիր գալ սէնէ էվվէլ Աւեսաքէրտէ ամալար իշիւն, կէրէք Բախ-

Այլմաստա պու քիլիսէլէր իշիւն միւրա-
ճեաթլարը տա սէմէրէսիզ գալմամը տըր:

Պու սօն վազթլարտա քէնտինէ թար-
սուս քիլիսէսինտէն վէրիլէն տալէթի մու-
վազգաթէն գապուլ էթտիլինտէ պիրտէն
իշի էլինէ ալըպ օրատա պիր եէնի քիլիսէ
պինասը ինչա էթտիրմէք, կէնճլէր իշիւն
պիր պինա թէտարիքիլէ Կ. Խ. շիրքէթի
վէ գըրաաթիսանէ քիւչատ էթմէք վէ
սաիր թարիգլէրլէ քիլիսէյի ֆաալ պիր հա-
լա կէթիրմէյէ պաչլամը իտի: Կիլիկիա
քիլիսէլէրի վաղլարա միւհթաճ պուլուն-
տուղու շէօյլէ պիր սըրատա իշթէ պու
միսիլու պիր սէրատարտան մահրում տիւշ-
միւշ տիրլէր:

Պիր գաչ հաֆթա մուգատտէմ քէն-
տինին սէնէլէրճէ միւտտէթ լէֆիգի վէ
տօսթու օլան վեր. Յ. Պիւլպիւլեանը զայ
էյլէտիք, շիմոի տէ պու միւհթէրէմ չօ-
պանը վէ միւգթէտիւր միւրչիտի զայ էտի-
յօրըզ: Պունլարըն իքիսի տէ քէնտի հա-
յաթլարընը չօպանսըզ գալմը պիչարէ
քիլիսէլէրէ վազֆ էտիպ, անլէրին ֆէտա-
քեար չօպանլարը մագամընտա, շէհրտէն
շէհրէ, քէօյտէն քէօյէ զիյարէթ էտէրէք
մէյուս ճէմաաթլարըմըզը թէսէլի վէ թէշճի
էտիյօրըլար իտի: Պինաէն ալէյհ պունլարըն
իքիսինին պիզտէն ալըլմասը՝ պիրէր քիլիսէ
չօպանլարընըն ալըլմասը տէյիլ, հէր պիրի
պիր գաչար չօպանլարըն ալըլմասը տէմէք
տիր:

Իմոի աճէպա Մուգատտէրին պու էս-
րարէնկիզ թէրթիպինին մանասը նէ՞ տիր:
Պու սէվկիլիլէրիմիզտէն սալթ քէնտի
աիլէ տաիրէլէրինտէ պօշ պրագաւըզլարը
եէրի, զէվճէ վէ էվլատլարընըն գալլէ-
րինի եազան չու աճը գատէհի տիւշիւն-
տիւքճէ սիւալ էտէրիզ, նի՞շիւն պու
գատար քէտէր, նի՞շիւն պու աճը մահ-
րումիլէթ: Լաքին իւմիտ էտէրիզ քի, օ
միւհթէրէմ հէմշիրէլէր վէ անլէրին էվ-
լատլարը չախսէն՝ եէտինէ թէսլիմ օլու-

նուպ, իրատէթինտէ սէլամէթ պուլտուգ-
լարը Խէյաքեարտա քէնտի թէսէլի վէ
մուազէնէթլէրինի պուլմագտա տըրլար:

Եա պիչարէ քիլիսէլէրիմիզ:

Խարայէլաէն պու սէրատարլար պիրէր
պիրէր շէքիլիպ զալիպ քիլիսէյէ միւնգամ
օլուր իքէն աճէպա Պաշ Սէրտար հա՞նկի
կէնճլէրէ իչարէթ էտիպ տէյօր. «Իլէրի
կէշ, վէ պէնիմ մուհարրիպ քիլիսէմտէ պու
գահրամանլարըն եէրինի թութ»:

Բապպիւլ ճիւնիւտ «Բի՞մի կէօնտէրէ-
յիմ վէ պիզիմ իշիւն քի՞մ կիտէր» տէյու
նիտա էթտիլինտէ, հանի՞ օ ինսայիլէր քի
տէսինլէր. «Իշթէ պէն, պէնի կէօնտէր»:

Ե. Գ. Գ.

ԱՅՎԱԼԸ ՀԱԶՐԵ

Սախս փաշա գապիւնէսի. — Սախտ
փաշա գապիւնէսինին իսթիֆասը պիր ճի-
հէթտէն դարիպ պիր վազըա իտի: Փար-
լամէնթօտա 4 ըէյէ գարըր 194 ըէյ իլէ
իթիմատ ըէյինէ նաիլ օլտուգտան 48
սաաթ սօնրա՝ պիւթիւն գապիւնէսինին իսթի-
ֆա էյլէմէսինէ մուհիմ սէպէպլէր պու-
լունմագ կէրէք տիր: Պազըլար պու թէ-
պէտտիւլ, Արնապուտուպ տան կէօնտէրիլէն
խապէրլէրին, պաչգալար Մանաթըր ճի-
հէթիւնտէքի օրտունուն հայաթ ը բուհիյէ-
սինին նէթիճէսի տիր տէյօրլարտա տա,
Հազգըն պէյանընա կէօրէ՝ հագիգի սէ-
պէպ «էվլէլա՝ գապիւնէսին ազասը արա-
սընտա պիր միւճանէսէթ ի քեաֆիյէ [իթ-
թիֆագ ը էֆքեար] օլմամասը», սանիլէն
էլան միւնհալլ օլան մէվգիլէրէ միւնասիպ
գէվաթ պուլունամատըզտան մատա Պահրի-
յէնազըրընըն տա իսթիֆա էյլէմէսի տիր:
Պինաէն ալէյհ Հազգ էֆքեար ը ումումիյէյէ
միւսթէրիհ վէ միւթմէին օլմագը թափսիյէ
էտիյօր: Լաքին էյէր մէյոտանտա պիր միւշ-
քիլաթ եօգ իսէ Սախտ փաշա նի՞շիւն պու
իւշ մէվգիլէրէ նազըրլար պուլմամըր տըր:
Պիզճէ հագիգաթ ը հալ չունտան իպարէթ

տիր քի, կերէք Սաիտ փաշա, կերէք Ասրմ պէյ քէնտի պէյանաթլարընտա ահվալը հազրէյի փէք նիքպինանէ ըհամ էթմէքլէ եանըլմըլար տրր, վէ պու կիւնքի պիւհրանը վիւքէլա մէմլէքէթին նազիք պիր պիւհրան տէվրէսինտէն կէչմէքտէ օլտուղունու խսպէր վէրիյօր : Արնավուտլուգտա զուհուր էտէն հարաքէթ Սաիտ փաշանըն տէտիյի կիպի, սալթ էհալինին պազը քիմէլէր թարաֆընտան իղլալ էտիլմէսի նէթիճէսի տէյիլ, անճագ սուի իտարէ ալէյհինտէ պիր փրօթէսթօ օլուպ, Արնավուտլար՝ պու միւշքիլլէրի հալլ ու թէսվիյէ էտիլմէտիքճէ՝ օրատա սուլհ ու ասայիշին թէգարուր էտէճէյինէ իւմիտ կէօսթէրմէյօրլար : Մանասթըրա ֆիրար էտէն զապիթլէր վէ ապէրլէր Բումէլի օրտուսու իլէ պիրլէշէրէք հիւքիւմէթտէն պազը մաթլուպաթտա պուլունույօրլար, օնլար միւնասիպ պիր սուրէթտէ իթաաթա կէթիրիլմէտիքճէ օ հարաքէթին թէվլէսիւ էթմէսի թէհլիքէի վար տրր : Վագաա իթալիա օրտուսու իլէ Օսմանլը օրտուսու հալա պիրիպիրլէրի իլէ տօղրուտան միւսատէմէյէ կէլմէտիլլէր, վէ զահիրէն իթալիա մուհարէպէյի մէմլէքէթին տէրունինտէ տէյիլ տէ, քէնարընտա իլէրի կէօթիւրմէքտէ տիր : Լաքին պունտան միլլէթ պէօյիւք պիր զիյան չէքմէյօր տէնիլլէմէզ, զիրա պու կիւն միլլէթ պու եիւզտէն պէօյիւք պիր օրտույու հալը հարպտա սագլամաղա մէճպուր պուլունույօր : Միլլէթ պու գատար միւշքիլթ էօնիւնտէ պուլունուրքէն՝ անա ահվալը հազրէյի նիքպինանէ փարլազ ըհնկլէրլէ թէրսիմ էթմէք էլպէթ տօղրու օլաղ : Պիր գապինէնին գուվլէթի պիւթիւն միլլէթին իշթիրաքընը քէնտի թարաֆընա ճէլպ էթմէսինտէ տիր : Պու իսէ անճագ հագիգաթը հալա միլլէթին վաղըֆ օլմասը իլէ միւմքին տիր : Վագաա պիր գապինէ էլաւմիսք (գօրգուլուկէօսթէրէն) օլմալը տէյիլ,

լաքին հագիգաթը հալա տա կէօզ գափաժալը տէյիլ տիր : Շու հալտա մուհիմիմ պիր միւտտէթ պաշընտա պուլունույօրլը : Պու եէնի գապինէ վաթանը եա տախիլի պէօյիւք միւշքիլլէ սէվգ էտէպիլիր, եախօտ փարլամէնթին ֆէսիսի իլէ միլլէթի պիր եէնի ինթիսապա տալլէթ էտէպիլիր, վէ եախօտ վասաթ պիր մէսլէք իթթիսազ էտիպ խարիճի վէ տախիլի մէսէլլէրի հիւքմէթ իլէ հալլ ու թէսվիյէ էտէրէք, մէմլէքէթի սուլհ ու սէլամէթէ իրչատ էտէպիլիր : Շիմտիքի միւթէրէտտիտ վէ պէլլիսիզ հալ ուզուն վաղթ տէվամ էտէմէզ : Լաքին պիլ իւմիտ էտէրիլ քի, տիշարտա տիւշմէնին հուզուրու, վէ պու կիւն էվրօփա տէվլէթլէրինտէն նիշէսինին վէսվէսէլի հալը, ըհսի իտարէտէ պուլունանլարը հիւքմէթ իլէ մուամէլէ էթմէյէ սէվգ էլլէյէճէք տիր :

Եէնի վիւհէյա . — Իգսամ զաղէթապր պիւհրանը վիւքէլա միւնասիպէթիլլէ նէշը էթտիյի պիր պէնտի մախսուսընտա մէմլէքէթիմիլլին պու կիւնքի նազիք մէվգիինէ նազարէն անըն խայր ու սէլամէթինէ էն զիյատէ նաֆի օլաճագ պիր գապինէ թէշքիլինին լիւզումիւնտէն պահս էտէրէք, եէնիտէն թէշէքքիւլ էտէճէք օլան գապինէ խուսուսընտա շու սուրէթլէ պէյանը էֆքեար էլլէմիշ տիր : «Իսթիֆա էտէն գապինէ ըէիսի՝ զաթը հազրէթի ֆատիշահի թարաֆընտան եէնիտէն պիր գապինէ թէշքիլինէ մէմուր էտիլէպիլիր, մէսէլա, Սաիտ փաշա եէնիտէն պիր իթթիհատ վէ թէրազգը գապինէսի թէշքիլ էտէր : Պու սուրէթլէ էսքի իթթիհատ վէ թէրազգը գապինէսինտէն պազը նազըրլարըն իխրաճըլլէ գապինէ պիր թասֆիյէ եալըլմըլ վէ անա պիր հայաթը թաղէ վէրիլմիշ օլուր : Մէճլիսի մէպուսանըն ումումիյէթէ եագըն փէք պէօյիւք պիր էքսէրիյէթի պէօյլէ պիր գապինէյէ զէհիյը (մուին) օլաճաղը իչիւն, պիւհրանըն

պու սուրէթէ թէսվիյէսի մուվաֆիզ օ-
լաճագ կիպի կէօրինիւսէ տէ, պու կիւն-
քի անվալ վէ հատիսաթ ը տախիլիյէ պու
եօլտա պիր թէսվիյէյէ զայրի միւսաիտ
կիպի կէօրինմէքաէ տիր: Իքինճի պիր
սուրէթ ի թէսվիյէ տէ, իթթիհատ վէ թէ-
րագգը գապինէսինէ խարիճաէն, եանի օ-
ֆըրգայա ետպանճը օլանլարտան պազը
զէվաթըն իտխալը իլէ միւսթէլիթ պիր
գապինէ թէչքիլի տիր: Պու սուրէթլէ,
հէմ իթթիհատ վէ թէրագգը սիյասէթի
տահա զիյատէ թատիլ օլունմըչ օլուր, հէմ
տէ իթթիհատ վէ թէրագգը խարիճինտէ օ-
լանլար թաթմին էտիլմիչ օլուր, վէ պու գա-
պինէ՝ Մէճլիսի մէպուսանըն տա մազհար ը
իթիմատը օլուր կիպի խաթրա կէլիւսէ տէ,
պիզէ կէօրէ պու տա մագսէտի թէէմինէ
քեաֆի տէլիլ տիր: Զիրա պու թագաիր-
տէ խարիճաէն գապինէյէ կիրէճէք օլան-
լար, օրատա իթթիհատ վէ թէրագգը
արապասընը պիրիքտէ սէվգ էթմէք մէճ-
պուրիյէթինտէ պուլունաճագլար աըր:
Գապինէտէքի իթթիհատ վէ թէրագգը
անասըրը Մէճլիսի մէպուսանա կիւլէնէ-
րէք, հէր վագթ անլէրին իւզէրինտէ պիր
գուվլէ ի ֆաիգէ կիպի թէհաքքիւմ էյլէ-
յէճէք, վէ պու գապինէ պու հալըլլա
տէվամ էտէմէլիպ, եէնի պիր պիւհրան
զուհուր էտէճէք աիր: Իւչիւնճիւ պիր սու-
րէթ իսէ, իթթիհատ վէ թէրագգընըն
պիւթիւն պիւթիւն խարիճինտէ պիր գա-
պինէ թէչքիլի տիր: Պու սուրէթտէ Մէճ-
լիսի մէպուսանըն ֆէսիի, վէ եէնիտէն
ինթիխապաթ իճրասը զարուրի տիր: Զի-
րա, իթթիհատ վէ թէրագգըյա ետպան-
ճը օլան պիր գապինէյէ չիմտիքի Մէճլիսի
մէպուսանըն զէհիյը (մուին) օլամայաճաղը,
իթիմատ էտէմէյէճէյի թապիի տիր: Պու
իւչիւնճիւ սուրէթտէ, մէմլէքէթին սիյա-
սէթի տախիլիյէսինտէ էոսալը թէպաիլաթ
օլաճաղը կիպի սիյասէթի խարիճիյէսինտէ
տէ պազը կէօնէ թատիլաթ օլմասը մէմուլ

աըր: Ըրթըգ զէմանըն պէօլլէ պիր թէ-
պէտտիւլէ միւհթաճ պիր հալէ կէլտիյինի
թագաիր էթմէք՝ վէ գապինէնին անա
կէօրէ թէչքիլի էսպապլընը իհզար էթմէք
տօղրուտան տօղրոյա հուգուգը թաճա-
րիտէն տիր:»

Մուխրար-Քեաւմիչ փաշա գապինէսի.
— Եէնի գապինէ թէչքիլինէ տաիր ճէ-
րէյան ը վուգոււթ Տաիլի խապէրլէրիմիզ
արասընտա պէրթաֆսիլ վէրիլէճէք տիր:
Վէ էկէք պու թէչքիլ օլունան եէնի գա-
պինէ վատ էթտիքլէրի, վէ քէնաիլէրտէն
մէմուլ էտիլէն իսլահաթը իճրատա մու-
վաֆֆագ օլուրլարտա ֆիլվաղը վաթանը-
մըզ շու պէչինճի իյա ի միլլի շէնլիք-
լէրինտէ մէչրութիյէթ հայաթընտա եէնի
պիր միւտտէթ պաշընտա պուլունմըչ օ-
լուր: Վաթանը փէնչէ ի իսթիպտատտան
գուրթարմագ էմրինտէ պէօլիք խըտմէթ-
լէր իֆա էթմիչ օլան իթթիհատ վէ թէ-
րագգը ճէմիյէթի քէնտինին էն պէօլիք
նիչանկեահընը տնուտուպ տա երգաղը
իսթիպտատ գալասընը քէնտիսի քէնտի
էլի իլէ թէրաթըն ինչա էթմէյէ պաշա-
տըղընտա պիլղարուրէ քէնտի մէղարընը
տա գաղմըչ օլուր: Միւսաւաթ պալաղը
չէքէրէք մէյտան ը սիյասիյաթա աթըրան-
լար, անասըրը մուլէթէլիֆէ արասընտա
թէֆրիյէլէր գօյունճա, վէ տիյարտա
թիւրքլիք վէ իսլամըգ տաւասը աչարագ
անասըրը պիրի պիրինէ սօղուտունճա, եէ-
նի Սամանը իսմինէ լէրէ կէթիլիպ վաթա-
նը միւչքիլաթտան միւչքիլաթա, պիւհրան-
տան պիւհրանա սէվգ էյլէտիլէր: Պու
մուխրիպ մէլլէք նիհայէթ սօն ինթիխապ-
տա նէթիճէլէնտի, վէ մէյտանա միլ-
լէթին մէպուսլարընտան տէլիլ, ան-
ճագ պիր ճէմիյէթ վէ հիւքիւմէթ մէ-
պուսլարընտան իպարէթ փարլամէնթօ կէ-
թիլաթլէր: Թապիի պու մէչրութիյէթ
վէ միւսաւաթ էսասընա մուղայիր օլան

Թարիգին սօնու էրտէ կէճաէ կէլէճէք իտի, հէլէքի «էրտէ» կէլտի վէ իւմիտ էտէրիզքի, պիր չօգ միւզայագալարն տա էօնիւ ալընմըջ օլտու : Պու եէնի գապինէ իթթի-հաա վէ Թէրագղընն չարփըգ մէպէյինէ չէտիտ պիր փրօթէսթօ օլտուզու կիպի է-կէր ալի վագըթտա պու պիչարէ վաթա-թանն հայաթ վէ մէվճուտիյէթինէ գաօտ էտէն «թիւրքի» վէ «Փան Իսլամիզմ» մէպէքլէրինէ տէ պիր խաթէմէ չէքէրսէ, իչթէ օ ղէման պու թէպէտտիւլ վաթանն խէլասընը տա թէէմին էտէճէք տիր : Շու եէնի Գապինէ աէվըր մէչրութիյէթի օու մանիյէտէ րէսի իտարէի ումուրտա պու-լունան էն պէօյիք զաթլարտան միւրէք-քէպ պիր հէյէթ օլտուզու հալտէ, էօնէ-րինտէ իքի ինթիմալ վար տըր, եանի հէր պիրի տիկէրլէրին գուսուրլարնը տօղրու-տարագ ճիւմէսինին ֆագիլէթլէրինի թէ-ճէսիւմ էտէն էյի պիր հիւքիւմէթ մէյ-տանա կէթիլէճէք տիր, եա տա հէր քէս քէնտինէ մախսուս օլան գուսուրլու մէս-լէինի իլէրի սիւրէրէք, էքիլէրէ տուա օգուտաճագ փէրիչան պիր հիւքիւմէթ վի-ճիւտա կէթիլէճէքլէր : Պիզ էվլէլքի իհ-թիմալը իւմիտ վէ ալզու էտէրիզ :

Ինկիլթէրրա սիյասիյաթը . — Պու եագընլարտա Ինկիլիզ սիյասիյունընն նա-լարը տիգգաթընը ճէլպ ու իշլալ էյլէ-միշ օլան մէսէլէր էլան հալ ու թէսպի-յէ էտիլմէմիշ տիր : Պահը Սէֆիտ տօ-նանմասընտա իճրասը թասսիմ էտիլէն թէպէտտիւլաթ պագըլարըն զաննընճա ա-սայիչի թէէմին էթմէքտէն զիյատէ, էվ-րօփա տէվլէթլէրինի խուսուսա Ալմանիայը տահա զիյատէ հարպի հազըրըգ կէօրմէյէ սէվգ էտէրէք էվրօփա մուվազէնէսինի իխ-լալ խրամէթ էտէր, էկէր Ինկիլթէրրա Շի-մալ տէնիզինտէն պիր թէհիլքէ սէզիյօրիմիշ կիպի, պահը Սէֆիտ տօնանմասընը ճիպ-րալթարա չէքէրսէ, Ալմանիա քէնտինէ չի-մալտան թէհիլքէ վար տըր տէյու տօնան-

մասընը արթըրմաղա պաշլար, Ինկիլթէր-րա իսէ Ալմանիանն հէր իքի տրէտնօ-թընա մուգապիլ 5 տէրէտնօթ եափմաղը մէպէք իթթիլաղ էթմիշ օլտուզու իչիւն եինէ տօնանմայա միլիօնլար սարֆ էթմէյէ մէճպուր օլաճագ տըր : Տիկէր Թարաֆտան Գանատանն պաշ վէքիլի Մր. Պօրտընն Լօնտրայը զիյարէթի միւնասիպէթիյէ եի-նէ միւսթամէրաթըն մէրքէզի հիւքիւմէթ իլէ օլան ալաղասը թագվիյէ էտիլմէքտէ օլմուշ տըր : Իրանն իաթթը քէպիլինէ Ինկիլթէրրանն իշթիւրաք էտիպ էթմէմէսի տէ զըզըն միւպահասէլէրի պասի օլմագ-տա տըր : Թայլանդն ասքէրի մուխպիրի գուվվէթլի պիր պէնտ եագըպ, մէգըիւր խաթթըն Հինտիսթանը թէհաիտ էտէճէք պիր թէչէպպիւս օլտուզունու չէտիտ պիր լիսան իլէ իսպաթա չալըշմըշ տըր : Պու միւնասիպէթլէ Ինկիլթէրրանն Բուսիա իլէ իթիլաֆտա պուլունմասընն տա փէք խա-յըրը օլմասըլընը իտտիա էտէնլէր վար տըր : Անլէրին զաննընճա կէրէք Իրանտա կէրէք Չինտէ, Ինկիլթէրրա Բուսիայա քէն-տի զիյանընա միւսաստտէ էթմէքտէ տիր : Բուսիա չիմտիքի միւսաստտէլէրտէն իսթի-ֆատէ էտէրէք իլէրիտէ կէրէք իթթիհատը միւսէլլէտէ մէյլ էթմէք, վէ կէրէք Հին-տիսթանը թէհաիտ էթմէք սուրէթիյլէ Ինկիլթէրրայա զիյան վէրէպիլիւր տէյու տիւչիւնիւյօրլար :

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ԽԱՆԷԼԷՐԻՄԻՉՏԷ

ՊԱՉԳԱՅԻՆ, ՀԻՍՍԻՅԱԹ ՆԱՊԷԼ ԹԱԼԻՄ

ՎԷ ԹԷՇՎԻԳ ԷՏԵԼԷՊԻԼԻ

Ռաֆֆի չէօյլէ պույուրմուշ տըր, «Վա-թանփէրվէրիք վէ միլլէթփէրվէրիք ինսան ճինսինին ֆէրաիլ ի մուգատտէսէլէրինտէն էն ագիմի սայըլա սէզա տըր : Պու սէ-պէպտէն պիր միլլէթին սիւպեանը, հէր հանկը իւմ վէ թէրպիյէտէն ագտէմ, միլ-

լէթփերվերիք թալիմ՝ օլունմալը տըր» : Գէնտի գալէմինի վէ էօմրինիւ միլլէթինէ վագֆ էթմիշ օլան շու զաթ՝ պու քէլամ-լարը հագգ իւզրէ իրատ էլլէմիշ տիր : Ինսանըն տինի տույլուսու իսթիսնա օլարագ, միլլի տույլու կիպի տէրին, այնի վագըթտա վասի, թաթը, հէմ տէ աճը, սէրին ամմա պազէն ամէշի, նիհայէթ ինսանըն գալպիլլէ պու տէրէճէտէ սըգը պիր րապըթատա պուլունան պաշդա պիր տույլու պիլմէիզ :

Փագաթ միլլի հիսսիյաթ տէյէրէքնէ՞ անլայօրուզ, տէյի՛լ մի քի, հէրասրտա վէ հէր գալմտա, պու հիսսիյաթը եանըլ անլայանլար տա պուլունմուշ տըր : Ուզաղա կիթմէյէ նէ՞ հաճէթ, 5—6 սէնէ էվլէլ, Նիւ Խօրգ սօգազլարընտա, Թափանճեան կիպի քէնտի սէրվէթ վէ էմէյիլլէ միլլէթինէ զայէթ ազիմ մուսվէնէթտէ պուլունմուշ օլան պիր զաթը գաթլ էտէն էրմէնի կէնճին քէնտի միլլի տույլուսունա իթաաթ էլլէտիյի, ճիւմլէմիզին մալիմի տիր : Եինէ Թօխմախեան, Ժամահարեան, վէ Ունճեան կիպի զէվաթըն, հէման ազգային հիսսիյաթա գուրպան կիթտիթէրին տէ պիլիթիզ :

Պիզ միլլի հիսսիյաթ տէյէրէք, պիր թագըմ կէնճլէրի, ատէթա պիր իլլէթ կիպի քէնտի փէնչէսինէ կէչիրմիշ վէ միլլէթին իմարընտան զիյատէ խարապընա պատի օլան շօլ սէվտա նէվինտէն Յեղափոխութիւն ըուհունու անլաթմագ իսթէմէյօրըլ : Խայր, Ազգային հիսսիյաթ, քէնտի հագգիզի մանասընտա, պիր միլլէթին էվլատլարընտա պուլունուր իսէ, օ՛ Լուսաւորիչէր, Շնորհալիլէր, Մեարոպ վէ Սահակլար, Վարդան վէ Հեթումլար, Աշոտ վէ Լեւոնլար, Լինքըն վէ Քաւուրլար մէյաւանա կէթիրիր : Էյէր պու հիսսիյաթ սաղլամ պիր թարգտա պիր միլլէթին տէրունինտէ գայնար իսէ, օ սալթ տույլու հալընտա գալմալըպ, իրատէթ, իճրաաթ

վէ ֆէտա ի ճանա թահվիլ օլուր, շէօյլէ քի, հէր հանկը պիր իճրաաթտան էվլէլ պիր հիսսիյաթ պուլունմասը շալթ օլտուղու կիպի, միլլէթ իչիւն իչլէյիպ նէֆա ֆէտաքեարանէ անըն թէրէֆֆիլիսնէ չապալամագ իչիւն տախի իյք տէֆա միլլի հիսսիյաթա մալիք օլմագ պէճիտ տիր : Իմաթ պու հիսսիյաթ խանէլէրմիզտէ նա՞ սըլ թալիմ վէ թէշվիզ էտիլէպիլիր :

Էվլէյա ֆամիլեաաա չօճուզլար քիւչիւք սիննէքինտէն, միլլէթիւլիզին կէյմիշ քաւրիսի հագգընտա պիլմէլի վէ իչիթմէլի տիրլէր : Էրմէնի միլլէթի նէ կիպի շէրէֆի հալլէրտէն կէչմիշ, նէ գատար մէլիքլէրէ վէ պէօյիւք ատէմլէրէ մալիք պուլունմուշ, սալը նէրէտէն վէ քիմտէն կէլմիշ, տիւնեա թարիխինտէ նէ մէվըլ թութմուշ իտիյի հագգընտա վալիտէյի էվլատլարընա թալիմ էթմէլի վէ մալիւմաթ վէրմէլի տիրլէր : Չօճուգ տահա եէտի եաշամազտան միլլէթինին Քաջ Վարդանլարընը, Վահանլարընը, պէօյիւք Տիգրան վէ Լիւսնլարընը, Հայկ վէ Տրդատլարընը, Նուարդ, Սանդուխտ վէ Հուսիսիմէլէրինի պիլմէլի : Էրմէնի միլլէթինին չօգ խուսուղարտա, պաշդա հիշ պիր միլլէթէ պէնզէմէյին եէթթա պիր գալմ օլուպ, փութփէրէսթ իքէն փութլարընա, Խրիսթիյան օլտուգտան սօնրա իսէ Քրիստոսունա սատըգ պուլունմուշ վէ հէր նէ գատար տէհչէթլի էզիյէթլէր միւտտէթինտէն կէչմիշ վէ հալա կէչմէքտէ իսէ տէ, եինէ ըուհունտա աճայիպ պիր գուվլէթ վէ տալանըգլը պիր հայաթ կէօսթէրմիշ վէ պէր տէվամ դօյու պուլութլար արդասընտա, չէմսին զախ օլմուգ փէրթէվլէրինի կէօրիւպ թէպէսիւմ էթմիշ վէ չալըշլը, նիհայէթ շօլ մէշուր տիվիթմաթ կլասութօնըն շէհասէթ էթտիյի կիպի տիւնեանըն էն ազըլը, Էն չալըշլտն վէ սուլփէրվեր պիր միլլէթի օլմուշ իտիյինի, վալիտէյի չօճուղունա քիւչիւք իքէն թալիմ

էլլէմէլի : Քէզա հալը հազըրտա շու գա-
տար տիւշիւն, քէտէրլի վէ մէյուս պիր
հալտէ իքէն աէ, Սանասարեան, Խրիմ-
եան, Իզմիրեան վէ Նուպարլար կիպի գէ-
վաթը միւհթէրէմէ մէյաւանա կէթիրէ-
պիրմիշ իտիրիների, չոճուգ ֆամիլեատա էոյ-
րէնմէլի քի, Էրմէնի տօղտուղու իչիւն իֆ-
թիխար էտիպ, ճանը միլլէթինին ճանընա
պաղընա : Հու պու քի, հալա Էրմէնի էվ-
լատարընա, քէնտի թարիխլէրինի թալիմ
էթմէյէն վէ օ կիպի քիթապլարը օգումա-
ղա թէշվիգ էթմէյէն մէքթէպ վէ զօլէճլէր
տէ վար տըր :

Իֆրինճի խանէլէրաէ միլլէթին լիւսա-
նընա էհէմիյէթ վէրլմէլի : Չոճուգ տա-
հա եէնի տիլէ չըգար իքէն Էրմէնիճէ թէ-
քէլլիւմ էթմէլի տիր : Միլլէթիմիլին ազլ
ու զէքեատընըն պիր թաալիրի հալինաէ
պուլունուպ, պիզաթ քէնտի էվլատարը-
նըն էհտաա վէ թէրթիպ էլլէտիյի պու ճա-
լիպ, չիրին, թաթըլը լիսանըմըզը թէրթէ
պիսուշ չոճուգլարը ֆարզըլը ֆարզըլը լի-
սանլարտա Եօլա չըգարմագ ֆամիլեալարըն
պէոյիւք պիր գապահաթը տըր : Հիշ տէ-
լիլ չիմտիտէն ոճնրա խանէլէրիմիլիտէ լի-
սանըմըզըն իսթիմալըյու, չոճուգլարը անը
սէվմէյէ վէ պէօյիւտիւքլէրինտէ տէ անըն
իքմալը իչիւն չալըշմաղա անլէրի թէշվիգ
էտէրէք պու Եօլ իլէ անլէրին տէրունին-
տէ միլլի սուլըլունուն հուսուլ վէ պուգա-
սընա ճէհա էտէպլիրիլ վէ էթմէլիլիլ :
Պու թէշվիգաթ ֆամիլեատան պէտ էլլէ-
մէլի, ֆագաթ մէքթէպլէր տախի անա
թագվիլէթ վէրիպ անը տէվամ էլլէմէլի
տիրէր : Էրմէնի ֆամիլեալարտա թիւրքէ
Եա պաշգա լիսան թէքէլլիւմ էտիլմէլի
ղայէթ նախօշ վէ Եանըշ տըր, պիր միլ-
լէթ՝ լիսանըլլէ պագի գալըր, շու աճիպ
լիսանըմըզը զայիպ էթմէյէլիմ :

Խյլունճիլ, Խանէլէրիմիլիտէ միլլէթին
լիթապէթի, էսէպլիւթը պէլլի պիր մէվ-
գի թութմալը : Չոճուգ օգումանը անլա-

յապիլէճէք պիր հալէ կէլիր կէլմէզ, փէտէր
անա Էրմէնիճէ լիսանա քիթապ օգումա-
լը : Օգումապիլիր պիր հալէ կէլտիրինտէ
իտէ՝ միլլէթալարը թարաֆընտան գա-
լէմէ ալընմըշ, լիսանը գօլայ վէ ֆախտէլի,
չիր վէ նէսը քիթապլարը օգումալը :
Շուշու զիքը էթմէլիլիլ քի, միլլի հիս-
սիյաթ ույանալըմագ մագսէտիլլէ էվա-
տընա Յեղալիլիւսկան քիթապլար վէ-
րէն, Եախօտ վէրլմէսինէ միւսաատէ է-
տէն փէտէր, էվլատընը հագիգի պիր միլ-
լէթփէրվէր էտէճէլինի ապա իւմիտ էթ-
մէսին :

Քէզալիք էվլէրիմիլիտէ չոճուգլարա միլ-
լի թէրէննիւմլէր էօրէտիլմէլի : Միլլի թէ-
րէննիւմ աէյէրէք պիր թագըմ պուզլ
վէ ինթիգամ տուլըլունու ույանալըն
«Յեղալիլիւսկան» Երլէրի անլամագ իս-
թէմէյօրըզ, խայր, անճագ պիզիմ հագիգի
միլլէթփէրվէր զաթլարըմըզըն էսէրլէրի օ-
լան «Ոյ Եղալիլ, ոյ, օսարնէրէն չի կայ
յոյս» «Հալրէնիլիլ մոռցիլ կ'ըսեն օ-
սարնէր» կիպի Երլէր չոճուգլարըմըզ
թէքէլլիւմէ պաշար պաշաւագ նագիք
տուտագլարընտան ինճէ վէ լաթիֆ սէս-
լէրլէ թէրէննիւմ էտիլմէլի տիրլէր : Քէզա
միլլի Եօլթուլարը խանէլէրտէ հըֆզ էթ-
մէլիլիլ, վէ մէքթէպլէր տախի պու սը-
րատա իշթիրաթտա պուլունմալը տըրլար :

Փագաթ սաղլամ «Ազգալիլ հիսսի-
յաթըլ» թէշվիլիլ իչիւն սալթ պու գատա-
րը քեաֆի տէլիլ տիր : Վալիտէյն ամէլի
սուրէթտէ չոճուգլարտա մէգըլըր տուլըլու-
յու ույանալըմալը տըրլար : Եանի քէնտի-
լէր պիրէր էօրնէք օլարագ ամէլէն Եա-
զընտաքի վէ իրագտաքի միլլէթալարընը
սէվտիրինի, վէ մատտի հէմ աէ մանալի
սուրէթտէ միլլէթինի գալտըլմաղա չալըշ-
տըզընը, չոճուգ՝ վալիտէ վէ փէտէրինտէ
կէօրմէլի : Հագիգի պիր վալիտէ քէնտի
քի չիւք զըզընը էլինտէն թութարագ ֆա-
գիլ վէ տէրտիլ օլան միլլէթալարընըն

էվինի զիյարէթ էտիպ, անլէրէ մատտի եարտըմ վէ թաթըր թէսէլլի քէլամլարը կէօթիւրիւր վէ պէօլլէճէ չօճուղունու միւս- թագպէլտէ միլլէթինի սէվիպ անա էլին- տէն կէլէն խըտմէթի իֆա էթմէյէ հա- զըրլար: Քէզալիք օղունու տիղինին տիպի- նէ ալըպ, միլլէթտաշլարը հէր հանլը պիր միլլէթտէն զիյատէ խարիճի կիւճիւքլէրէ հէտէֆ օլտուղու իչիւն էվլատլարը անը տահա չօգ սէվմէլի իտիլինի թալիմ է- տէրէք, պունու պիլֆիլի էօմրիւնտէ կէօս- թէրէն փէտէր, միլլէթի իչիւն հէսսաս վէ րահիմ պիր էվլաս եթթիշտիրիր:

Պուրայա գատար զիւրի կէչէն խուսու- լար ՏՈՂՐՈՒՏԱՆ զալլանըլաճագ վասըթա- լար օլուպ, պիր աղ տու ՏՈՂԱՅՐՏԱՆ օ- լանլարա աթֆը նազար էտէլիմ:

Ալլահընը սէվմէյէն միլլէթինի սէվմէզ: Խանէլէրիմիզտէ ազգալիս հիսսիյաթ թէչ- վիգ էտիլէճէք իսէ, իլք տէֆա տինի տույ- ղու թալիմ, թէչվիգ վէ թէչեփտ էտիլմէլի: Պունու իճրա էթմէյէն էպէվէյն քէնտի օղ- լունու զէլալէթէ տիւշմիւշ, վէ սէրսէրի պիր կէնճտէն մատա պիր հալտէ պուլա- ճաղընը մէմուլ էթմէսին: Միլլէթիմիզին նուրա վէ ազատլըզա նաիլ օլմասը իչիւն լազըմ օլան սօն վասըթայը, իթթիհատ վէ իթթիֆաղը իչիւն էն միւէսսիր չարէյի, թէ- սէլլիսինի վէ իւմիտինի վէ լուղէթինի թամմ մանասընտա հայաթը օլան տինինի վէ մէզհէպինի խարապ էթմէյէ չալըշան պիր թագըմ կոլսալցոլթիւնլէրին եախօտ մոլորնալլարըն փէնչէ ի զալիմանէսինէ քէնտի պիսուշ վէ պիկիսիզ էվլատընը թէպիմ էտէն փէտէր, էլի քեահին կիպի տինտար վէ Ալլահ աաէմի տէ օլտա՝ սալթ էվլատընը խարապ էթմէքտէ տէյիլ, հաթթա միլլէթի իչիւն մուզիրը պիր ալէթ մէյ- տանա կէլմէսինէ միւսսատէ, էթմիշ օլմագ ճիւրմիւլլէ տէ միւթթէհիմ տիր: էվվէթ, ֆամիլըալարտա էվլատլարա՝ անլէր տահա մասում իքէն, իթթիհատ, իթթիֆագ,

մուհապպէթ, զայրէթ, հիքմէթ, պասի- րէթ, ֆէտաքեարլըզ, ճիտտիյէթ վէ խրիսթիյանլըզ թալիմ էտէրէք, հագիգի ազգալիս հիսսիյաթըն հուսուլինէ ազիմ պիր վասիթա օլմուշ օլուրըզ: Վէ զաթէն գալպի թալիմին, ֆիքրի թալիմ իլէ պիր- լէշմէսինտէ տիր քի, իլլիթ վէ ախլադ սահիպի, տինտար վէ երեմիա միսիլ, միլլէթի իչիւն տէրունինտէ ճօղուն պիր մուհապպէթ թաշլայան պէօլիք զաթլա- րա մալիք օլաճաղըզ: Տիւնեատա գալպի միլլի հիսսիյաթ իլէ թաշղըն օլան էն պէօլիք զաթ Քրիստոս իտի: Օ «Պէն Իս- րայէլին զայ օլմուշ գօյունլարը իչիւն կէլ- տիմ», տէյու պուլուրտու: Միլլէթիմիզին էվլատլարըն անըն էօրնէյինէ կէօրէ փէր- վէրտէ էտէլիմ:

Պինաէն ալէյհ. էյ վալիտէյն, սիզ միլ- լէթէ՝ անը սէվէն վէ գալլուան էվլատլար թագաիմ էթմէք կիպի մուգատտէս պիր վազիֆէ իլէ մի. քէլլէֆսինիզ: Պու ֆարզընըզա սատագաթսըզ պուլունարագ պիր ֆէրա եա պիր ֆամիլիա տէյիլ, պիր միլլէթ հէ- լաք էտէճէքսինիզ: Սէն էյ էրմէնի վալի- տէ, մասումունու գուճաղընա ալըպ անը էվվէլա Ալլահը վէ սանիէն մէճրուհ վէ տիւշկիւն, ֆագաթ ալի խասսիյէթ- լէր իլէ միւճէհհէզ միլլէթինի սէվ- մէյի թալիմ էյլէ: Անա վալիտէ լիսանընը էօրէթ վէ գալմըմըզըն հիսսիյաթլարընը իզհար էտէն, մաղմում ամմա միւէսիւր թէրէնիւմլէր իլէ անա նէննի չալ:

էյ էրմէնի փէտէր, սէնին հէր խու- սուտա ճահիլ օլուպ էլլէրինէ Ալլահտան էմանէթ օլունմըշ օլան ճիյէրփարէնտէ, էլտէն կէլէն հէր չարէ իլէ միլլի հիսսիյաթը թէչվիգ էյլէ, թա քի, օ միլ- լէթինին տէրին եարէսինէ պէլասան, թա- գաթսըզ տիղլէրինէ գուվվէթ, գըրըմըշ գալպինէ թէսէլլի, տիւշկիւն ախլաղընա տէվա վէ մուգալլամ ու ֆուգունա իսէ պիր նուր խալգ էթմէք ալզուսըլլէ չալ-

չրպ չապալայան հագիգի պիր միլլէթփէր-
վէր օլուն :

ԱՅՆԹԱՊԼԸ

ՄԵՐՄԵՏԵՍ Հ. ՆԱԶԱՐԵԱՆ

Միսիգի Թիւրքիա գրգար գոյճի
Մարաշ, 21 Մայիս 1912

Բ Ա Հ Ն Ի Ի Մ Ա

Պու միւնասիպէթլէ կէրիպօլու իւնաս
րիշաիյէ մէքթէպի նապըչ մուալլիմէսի
Օր. Հուսիսիմէ Յ. Գասսապեան տախի պիր
պէնտ եօլլայըպ անտէ աիլէտէ չօճուգլարա
ւագգասիրուրիւնը թալիմ էթմէք սըրա-
սընտա, անլէրէ էրմէնի միլլէթինին
ֆաղիլէթլէրինի թարիֆ էթմէյի, վէ չօ-
ճուգլարն էճնիւնտէ միլլէթին իթիպարը-
նը սիւչիւրէճէք մուախէզէլէրտէ պուլուն-
մամագլըը, մէսէլա, «Պիգիմ միլլէթ յա-
նաջիլիմուրիւնա ընդունակ տէյիլ տիր»,
«Պիգիմ միլլէթ ատէմ օլամաղ», «Պիզ
միլլէթ ի մաճիւմէ իզ», կիպի սէօղլէրտէն
իթիւրաղ էթմէյի թալիսիյէ էտիյոր: Քէզա-
լիք չօճուգլարն էճնէպի մէքթէպլէրէ
կէճնտէրիլմէսինի տէ միւնասիպ սայմայոր:

ՈՒՐԱՐՏՈՒ ԵԱԽՕՏ ԱՐԱՐԱՏ

ԵՂԻԱ ԷՅ. ՊԵՇԵՆԻԼԵԱՆ, ՄԱՐԱՇ

2.

Փագաթ Թիդլաքիալասար Գ. ա-
փանըղ Աշուրը խապը զաֆլէթտէն ու-
յանտըրտը: Մէմուլին զայրի պիր հիւճում
իլէ Մապէյն իւն նէհիլէյնի իսթիւրտատ էյ-
լէտի: Եըլաըըմ կիպի չապուգ հիւճիմ-
լէրլէ Զաղրոս տաղլըլարընը վէ Մատի
գապաիլինի մաղլուպ վէ Միննի հուտու-
տունա գատար պիլճիւմլէ ուֆագ հիւքիւ-
մէթլէրի Աշուր թէպաիյէթինէ իատէ էյ-
լէտի: Պատէհու Սիրիայա կէչիպ՝ Ուրար-
տունուն էն մէշուր միւթթէֆիզլէրինաէն
Մաթիլունըն փալիթալթը Ուրիւսը (Հա-
լէպ ճիւլարընտա) մուհասէրէ էթտի: Սար-
տուրիս Բ. մէֆրէթ պիր օրտու իլէ Ուրփաւըն
իմտատընա շիթապան օլուը իսէ տէ, նի-
զիպ ճիւլարընտա Աշուր մէլիյի անը գար-
չլայարագ, հուտուս էտէն խունրիզ ճէնը-

տէ Ուրարտու իլէ միւթթէֆիզլէրի մաղ-
լուպ վէ միւնհէզիմ օլտըլար (741տէ):
Թիդլաթփալասար 72,980 էսիր, վէ պի-
հիսապ զանախմ էլտէ էյլէտիլինի զիքը է-
տիյոր: Պունու միւթէագըպ սէնէլէրտէ
Ուրարտունըն խարաճկիւզար միւթթէֆիզ-
լէրինի պիրէր պիրէր Աշուրա իթաաթա
մէճպուր էյլէտի: Պատէհու (738) եօգա-
րըրի ճիւլէ էյալէթլէրինի թէսիւր էթտի:
Անտէն ասըլ Ուրարտու մէմլէթլինէ հիւ-
ճիւմ էտիպ՝ իլէրի իլէրի եիւրիւյէրէք,
էնճամ 736տա Թուսիպը մուհասէրէյէ
ալտը: Փագաթ Ուրարտու մէլիլէրի՝
փալիթալթըն իսթիհքեամաթընը օլ տէրէ-
ճէ իքմալ էթմիշ իտիլէր քի, աիւլմէնին
հիւճիւմլէրինէ ուզոն վագթ մուվաֆֆա-
գիյէթլէ գարչը գօյապիլտի: Գըշ իւսթէ
կէլտի, վէ Աշուր մէլիյի՝ սուրը շէհրին
ֆէթհի իւքեանաըղ իտիլինի կէօրէրէք,
պաղչէլիք շէհր իլէ էթրաֆընտաքի ճէն-
նէթ կիպի կիւզէլ հէվալիյի թալիւրիպ իլէ
իքթիֆա էտիպ, նինիվէյէ ալտէթէ մէճ-
պուր օլտը:

Եինէ տէ պու՝ Ուրարտույա փէք աղըր
պիր տարպէ օլուպ Սարտուրիս Բ. անըն
իւզէրինէ չօգ եաշամատը: Խալէֆի Բու-
սաւ Ա. եախօտ Ուրաւ՝ Վարագ տաղը-
նըն արգասընտաքի տէրէնին աղզընը սէտտ
իլէ գափաաըպ, շիմտի Քէչիշ կէօլիւ տէ-
նիլէն մէֆրէթ սու մախզէնինի մէյտանա
կէթիւրտի, վէ անըն սուլընը արգլարլէ
Թուսիւնըն շէմալընա կէօթիւրիւպ պաղ-
չէլիք շէհրի օրայա նագլ էյլէտի: Եագը-
նընտա տախի Բուսալիսինա նամ սուրլու
պիր գասապա ինչա էթտի: Այնի վագըթ-
տա Արիիսթիսինայը թէվսի վէ թաճիմ
էյլէտի: Աճալիպ մարիֆէթ վէ սիւրաթ
իլէ Աշուրա գարչը եէկտիկէրինի միւթէա-
ղըպ իւշ տէհէթլի իթիֆագլար թէշքիլ
էթտի, շէօլլէ քի, Աշուր մէլիյի Սարճօն ճիւ-
լուսունտան իթիպարէն սանքի եէվմի վէ-
ֆաթընա գատար թէմամ ըուպ ասը ա-

լետտեզլամ պու իթթիֆագլարա գարչը մուհարեպե իլե մեչղուլ օլտու։ Աչուր հիւքիւմէթի Ուրարտունըն գուվլէթինի գրրմագ իչիւն՝ Միննի հիւքիւմէթինի թէքրար իհեա էթմիչ, վէ Մէնուսարն կիւնիւնտէն պերու Պիայնայլըլարըն պիր գօջօնիսի հալինտէ օլան Մուսասիրի քէնտիսինէ խարաճիւզար էյլէմիչ իտի։ Վազաա Բուսաս Մուսասիր մէլիյի Ուրգանայր թէքրար Ուրարտու թարաֆընա չէվլիմէյէ մուվաֆֆագ օլտու, վէ Միննի մէլիյինի էօլտիրտէրէք եէրինէ Պակսաթթի իսմինտէ պիր պէյի գօյուպ, Միննի մէմլէքէթինի Ուրարտույա պէնտ էյլէտի։ Լաքին պու պըրատա չիմալտան ախէր տէհչէթի պիր տիւշմէն պաշ կէօպէրտի, չէօյլէ քի՝ Բիւնկէրէաւնյար Գաֆյաա տէրպէնտէրինի կէչէրէք Կուր հավգէսինէ ազըն էթալիլէր։ Պատէհու Ուրաս հավգէսինտէ Ուրարտույա թապի Կուրէաւնիա նամ էյալէթի զապթ էթմէք իսթէսիլէր։ Բուսաս անլէրէ գարչը պէշ ճէնէրալ թահթը գօմանտաւընտա գուվլէթի պիր օրտու կէօնտէրտի իսէտէ, օ մաղլուպ վէ միւնհէգիմ օլտու։ Սարճօն ֆուրսաթտան պիլիթիֆատէ արշէտիպ՝ Ուրարտունըն ախէր պիր օրտուսուըն պօզարագ, Միննի մէմլէքէթինի թէքրար զապթ վէ Պակտաթթիյի իտամ էյլէտի, հաթթա Մուսասիրի թէսիսիր իլէ օրատա Ուրարտունըն իլահը ազամը Խալսիսին մապէտինի թախրիպ վէ սանէմլէրինի իղթինամ էյլէտի։ Բուսաս պու հէզիմէթլէրէ տայանամայըպ ինթիհար էթտի (713)։

ՎԱԼԻՏԵԼԵՐԷ ՄԱԽՍՈՒՍ

(ՏՕԳ. ԻՍՍԱԿ Մ. ՓԱՎԼԻՏԻՍ, ԳՕՆԻԱ ՍԻԼԼԵՍԻ)

Բահնիւմանըն 14 վէ 15ինճի նօլարընտա նէչր էթալիմիզ թաւաւյար հազգընտաքի պէնտի օգոյան տօսթլարտան պազըլարընըն արզուսը իւզէրինէ՝ վալիտէլէրինին սիւտիւ օլմայան չօճուզլարը ֆէննի օլա-

րագ ինէք սիւտիւ իլէ պէսլէյիպ պէօյիլթմէլէրի հագգընտա տախի պիր պէնտեաղմաղլըլը միւրասա էթտիլէք։

Վալիտէսինտէ քէնտիսինի պէսլէյէճէք սիլթ պուլունմայան պիր պէպէք հաղիգաթէն պախթարզ տըր, լաքին սէնաի թարզուա պին միւշքիլաթ իլէ պէսլէնիպ տէ եինէ զէպուլն վէ մէրիզ գալան պէպէյին ճան եաղըճը հալինի հէր ան միւշահատէյէ մէճպուր գալան վալիտէ տահա պէսպալաթ տըր։ Լաքին էվլատընը պէսլէյէճէք քեաֆի սիւտիւ վար իքէն հիւսնիւնիւ մահվ վէ հիւրրիյէթինի թահտիա էաէր գօրգուսու իլէ չօճուզուըն էմղիրմէքտէն իսթինա էտէն վալիտէլէր հագգօրզ վէ Ալլահըզ օլտուզլարը կիպի էվլատլարը տախի անալարը սաղ իքէն էօքսիւզ գալան պիշարէլէր տիր։

Մատէմ քի վաթանըմըզտա հէր իքի սէպէպտէն տօլայը տախի սէնաի սուրէթտէ թէրթիպ էալիլմիչ չօճուզ թաւալարը իլէ պէսլէնմէք մէճպուրիյէթինտէ պուլունան պի հիւսապ սապիլէր մէվճուտ տըր։ Վէ պու խուսուստա ումուճ էհալիյէ մալիւմ ֆէննի պիր ուսուլ մէվճուտ օլմատըղընտան, հէր ըաթթ կէլէն գօճա գաւընըն թաւսիյէ էթալիյի շու եապու մէհուլ եօլար թաղըպ էտիլէրէք՝ պի հիւսապ պէտպալաթ սապիլէրին հայսթտան մահուլ գալմալարը վուզու պուլույօր Իմաի էմրագը արթֆալ մուալլիմլէրինին էքսէրի թարաֆընտան գապուլ էտիլմիչ օլուպ, «թափ-միլք» (top-milk) թէսմիյէ օլունան ուսուլու օլտուգճա սաաէ պիր սուրէթտէ թարիֆ՝ էտէլիմ տէ զէվալը վալիտէլէր շու եա պու ֆրէնկ իչի, գուլթու իչի թաւալարտան վէ եա գօճա գարըլարըն չէքէրլի սու իլէ էքմէք գաթմաւընտան գուրթուլտընլար։ Թարիֆ էւէճէյիմ ուսուլտա պէսլէնէն չօճուզլար իլէ քէնտի ալիլմիզտէ վալիտէ սիւտիւ իլէ պէօյիլէն չօճուզ արատընտա չօգ ֆարգ կէօրմէմիչ իմ տիր։

Թապիի պու թարիֆ էտէճէյիմ ուսուլ՝ պիր ազ զահմէթի կիպի կէօրիւնտիւյիւ իչիւն անը իսթիմալտան իմթինա էտէն թէնպէլ վալիտէլէրէ վէ եա սըհհէթինէ վէ ախլազընա իթիմատ էտիլէպիլէն պիր սիւտ անասը պուլմագ իգթիտարընա մա. լիք օլանլարա աիտ տէյիլ տիր :

Միգտար, սինն վէ զէման իթիպարը իլէ փրօզրամըմը :

Պիրիւնճի հաճքասա՝ իքի սաաթտա պիր տէֆա, կիւնտէ օն տէֆա վէ հէր տէֆա-տա պիր գահվէ ֆինճանը սիւթ. Պիրիւնճի աշսա՝ իքի սաաթտա պիր, կիւնտէ սէքիլ տէֆա, հէր տէֆատա իքի ֆինճան. Ի-ֆիւնճի աշսա՝ իքի պուշուգ սաաթտա պիր, կիւնտէ սէքիլ. հէր տէֆատա 3—4 ֆինճան, իւյիւնճիւ վէ սէօրսիւն-ճիւ ալտա՝ իւշ սաաթտա պիր, կիւնտէ եէտի տէֆա, վէ հէր տէֆատա 4—5 ֆինճան, Պէշիւնճի վէ ալթընճը ալտա իւշ սաաթտա պիր, կիւնտէ ալթը տէֆա, վէ հէր տէֆատա 6—7 ֆինճան : Պու-տան սօնրա իւշ սաաթտա պիր, վէ կիւն-տէ եէտի տէֆա վէ եա ալթը տէֆա է-մէճէք իսէ տէ, միգտարը չօճուղըն ար-ղու վէ հազմ գուվլէթինէ թապի թու-թուլուպ, իչպու թէրթիպաթըն քեաֆֆէ-սինտէ տախի պիր տէֆասը կէճէլիլին սաաթ 4տէ վէ տիկէր պիր տէֆասը իսէ սաաթ սօգուլտա վէրիլիպ պագի տէֆա-լար հէփ կիւնտիւզիւն վէրիլէճէք տիր : Իզահա հաճէթ եօգ սըր քի, պիր կիւն իչիւն լազըմ օլան մըգտար օ կիւնտէ լա-զըմ կէլէն տէֆալարըն ատէտի իլէ հէր տէ-ֆատա վէրիլէճէք սիւտիւն մըգտարընա զար-պընտան հասըլ օլան միգտար տիր : Պու սէ-պէպտէն էսասի թէրթիպիիթի (20) գահվէ ֆինճանը իւզէրինէ իթիպար էտիլիպ, պունտան ֆաղլա լազըմ օլտուգտա ֆաղ-լասը նիսպէթինտէ քիրէճ սույու, չէքէր, սիւտ վէ սույըն միգտարը արթըրըլը :

Թէրթիպ նօ. 1. Իլէրիտէ վէրիլէճէք թա-

րիֆտէն անլայաճաղընը վէճհ իւզրէ սու-յա գարըչտըրմագ իչիւն գաչ ֆինճան լա-զըմ իսէ, անըն իւշ միալի սիւտ ալըպ աղ-ղը վէ տապանը պիր կէնիչիքտէ օլան ճամ եա սըրչա գափը պիր գապըն իչինէ գօյ, վէ սօղուգ պիր եէրտէ 4—6 սաաթ գատար պրագ : Պատէհու պագգալլարըն կազ թէնէքէսինտէն կազ եաղը չըգար-տըզլարը թէնէքէ էօլիւ կիպի պիր գահ-վէ ֆինճանը պէօյիւքիւյիւնտէ եաիլըմը պիր թէնէքէ էօլիւ իլէ սիւտիւն եօգա-րըրի իւշտէ պիրինի ալ, եանի պէրլէմէք իւզրէ գօյտուղուն սիւտ 9 ֆինճան իտի իսէ, իւշիւնիւ ալըպ պիր չինի թաս տէրունինէ գօյ : Փարզ էտէլիմ քի, պու թասա գօյտուղումուգ սիւտիւն միգտարը 3 ֆինճան տըր : Տիկէր պիր թաս տահա ալըպ անըն իչինէ 15 ֆինճան սու գօրուգ, վէ պիր ֆինճան տէօյիւլմիւշ չէքէր, վէ պիր ֆինճան տա քիրէճ սույու (էճզախա-նէլէրտէ փէք չօգ պուլունուր) գօյուպ գա-րըչտըրըրգտան սօնրա օլ 3 ֆինճան սիւ-տիւ աախի պունուն իչինէ գարըչտըրըրը : Զօճուղուն հազմ էթմէք գուվլէթինին տէրէճէսինի պիլմէտիլիմիգտէն պու 20 ֆինճանըգ թէրթիպին պիր ֆինճան չէ-քէր վէ պիր ֆինճան քիրէճ սույունտան սօնրա գալան 18 ֆինճանըգ գըսմընըն 3 ֆինճանընը սիւթ վէ 15 ֆինճանընը սու գօյտուգ իսէ տէ, հէր կիւն սիւտիւն միգտարընը պիրէր ֆինճան արթըրըպ, սու-յըն միգտարընը իսէ պիրէր ֆինճան էք-սիլթմէլի, թա քի սիւտիւն միգտարը 7 ֆինճանա չըզըպ, սույունքի 11 ֆինճանա գատար էնէպիլէ :

Հազմարըղըգ ալամէթի չօճուղուն ա-մէլի իչինտէ փիւսիւր փիւսիւր պէյազ քէսիք եօղուրթ փարչալարը կիպի չէյլէ-րին պուլունմասընտան պէլլի օլուր : Պու կիպի չէյլէր կէօրիւլաիւքճէ սիւտիւն միգ-տարը պիրէր ֆինճան էքիլտիլիպ սույունքի իսէ օ նիսպէթտէ արթըրըլմալը սըր : Պու

եօլ իլէ սիւտիւն հազմա էլ վերիշի օլան գուվլէթի անլաշըրաճագ սրր :

Պու էսասի թէրթիպ 20 ֆինճանլըգ թէրթիպ իւղէրինէ միւէսսէս օլս պ , էյէր 30 ֆինճանլըգ պիր մըգտար լազըմ օլսա օլ զէման չէքէր վէ .քիրէճ սոյունուն միգտարը պիրէր պուչուգ ֆինճանա չըգարըլստըղը կիպի սիւտ վէ սուլըն միգտարը տախի պիր պուչուգ գաթլանրր :

Պալատաքի թէրթիպ չօճուգ իլք իւշ ալլարը իբմալ էսէնէ գատար գուլլանըլաճագ տըր :

Թէրթիպ 2. Իշպու իքինճի թէրթիպ հինէ 20 ֆինճան իւղէրինէ թէտարիք էտիլէքէք .քիրէճ սույու վէ չէքէրին միգտարը պիրէր ֆինճան օլուպ , պունտա իսթիմալ էտիլէճէք սիւտ իսէ էվվէլքի կիպի սիւտիւն եօղարըտաքի իւշաէ պիր գըւմը օլմայըպ , եօղարըքի կիպի նըսֆը օլաճագ տըր , չէօլէք .քի , պէքլէմէք իւղրէ գօյաճաղըմըղ սիւտ գուլլանաճաղըմըղ սիւտիւն իւշ գաթլը տէյիլ , իքի գաթլը օլաճագ տըր , վէ պու իքինճի թէրթիպտէքի 18 ֆինճան միգտարըն իւշ ֆինճանը սիւտ վէ 15 ֆինճանընը սու իլէ պաշլայըպ 10 ֆինճան սիւտ վէ 8 ֆինճան սու գուվլէթինէ գատար չըգարապիլիլիլ , թապիի էվվէլքի կիպի չօճուղուն հազմ գուվլէթինի նաղարը իթիպարա ալարագ , վէ քէզա թէրթիպ էտէճէյիմիլ միգտար չօճուգ պէօյիւաիւքճէ էէվվիյէ 20 ֆինճանտան ֆաղլա օլաճաղընտան ֆաղլա միգտար նիսպէթինտէ պիրինճի թէրթիպտէ օլտուղու կիպի չէքէրի , քիրէճ սույունու , սիւտիւ վէ սոյու արթըրըրըղ : Իշպու իքինճի թէրթիպ տէօրսիւնճիւ ալտան սօգուղընճու ալա գատար գուլլանըրը :

Թէրթիպ 3. Պու թէրթիպ սօգուղունճու ալտան պաշլայարագ չօճուգ սիւտտէն .քէսիլէնէտէք գուլլանըրը : Պու տախի երիմի ֆինճան իւղէրինէ թէրթիպ էտիլիլ , չէքէր վէ .քիրէճ սույու պիրէր

ֆինճան օլարագ , լաքին պագի դալան 18 ֆինճանա գաթլըլան սիւտ տօղրուտան իւնէքտէն ալընտըղը կիպի պէքլէտիլմէղտէն գուլլանըրըպ 5 ֆինճան սիւտ վէ 13 ֆինճան սու իլէ պաշլար , վէ չօճուգ հազմ էտէպիլիյօրիսէ 16 ֆինճան սիւտ վէ 2 ֆինճան սու գուվլէթինէ գատար չըգարըրը : Պունտա տախի 20 ֆինճանտան ֆաղլա նէ գատար միգտար լազըմ օլուրսա տիկէր միւրէք.քէպաթլը տախի օ նիսպէթտէ արթըրըրը :

Իմտի սիւտիւն միգտարընը չօճուղուն սիննինէ , իճապ էտէն թէրթիպ վէ հազմ գուվլէթինէ կէօրէ , հազըրլատըրգտան սօնրա հէր տէֆատա վէրիլէճէք միգտարը իսթիպա էտէպիլէճէք չիչէլէրէ , (քի էճղախանէլէրտէ չօգ պուլունուր վէ իչինէ իլաճ գօրլար ,) թազսիմ էտիլիպ , եանի էէվվիյէ 10 տէֆա վէրիլէճէք իսէ օն չիչէյէ գօնուլուպ , ալըղլարը տախի էճղասըղ նէվաէն փամսուգ իլէ գափատըրըպ պիր թէնճէրէ իչինէ վաղ էտիլիլ , վէ թէնճէրէտէ չիչէլէր արասընտա աչըգ գալան էէրլէր սու իլէ տօլտուրուլուպ աթէշ իւղէրինտէ օն պէշ տազիլգէ գախատըրտըրգտան սօնրա չիչէլէր սուտան չըգարըլըպ զայէթ սօղուգ պիր եէրտէ հըֆղ էտիլիլ , վէ չօճուղըն էմմէ սաաթլը կէլտիքճէ պու չիչէլէրտէն պիրի ալընըպ սըճագ սու իչինտէ վասաթ տէրէճէտէ զըղտըրըլարագ էմզիք չիչէսի տէրունինտէ չօճուղա վէրիլիլ :

Պու գախտէլէր իլք տէֆատա չօգ գալըրըղ վէ թաթպըղը կիւճ կիպի կէօրիւնիւր իսէ տէ , օգուլուպ անլատըրգտան վէ պիր դաշ տէֆա հազըրլատըրգտան սօնրա փէք սատէ վէ իճրասը գօլայ օլտուղու անլաշըրաճագ տըր :

Պէսլէտիյիմիլ չօճուղըն էէթէր գատար պէպլէնիպ պէօյիւաիւյիւնիւ անլաճաղըղա կէլինտիքտէ պու տա վէրէճէյիմ չու ճէտվէլ իլէ վէ չարըտա սաթլըլան վէ

պիր թարափը քիչկերամ թարթան ուփագ էլ դանթարը իլէ փէք զօլայ պիր իշ տիր : Անճագ քի, պու արատա քիւչիւք պէօյիւք պիր կիւճիւյէ թէստտիւֆ էտէն վալիտէ վագըթ զայիպ էթմէյէրէք տէր-հալ աիլէ թապիպինէ միւրաճաթ էտիպ իշի եօլունա գօյսուն, զիրա չօճուղլարը պու սուրէթլէ պէսլէմէք ֆէննի ճիւմլէ սօգթօրլարա մալիւմ օլմաղլէ թէստտիւֆ էտիլէճէք կիւճիւքլէրի անճագ օնլարըն մուսվէնէթիլլէ հալ էտէպիլէճէքսինիլ :

Պիր չօճուղուն հէր այ պաշնտա լա-ղըմ կէլէն սըգէթի (քիւլ իւզէրինէ)

	Քիյօ-կրամ		Քիյօ-կրամ
սօղտուղունտա	3. 080	7 ալլըգ	6.080
1 ալլըգ	3. 360	8 »	6.530
1 ալլըգ	3. 810	9 »	7.170
3 ալլըգ	4. 360	10 »	7.620
4 ալլըգ	4. 900	11 »	8.070
5 ալլըգ	5. 350	12 »	8.390
6 ալլըգ	5. 630		

ՇԱԲԱԹԱՊԱՀԼԱՐՏԱՆ ՆԷ՞ ԹԷՍԻՐԼԷԻ ԱԼՏԲՄ

Պիր սէնէ գատար Շաբաթապահլարըն իճթիմալարընա նիզամի պիր սուրէթտէ տէվամ էտիպ, թալիմաթլարընա ալեհաճ օլտուգտան սօնրա պի թարաֆպիրի մա-գամընտա (չիւնքի պէն ըէսմէն հիշ պիր ֆըրդայա ինթիսապ էթմէմ) անլէրին իւ-զէրիմէ պրագտըղը թէսիրի մուխթասա-րէն գարիունա թագաթիմ էթմէք իսթէ-րիմ :

Շաբաթապահլար քէնտի թալիմաթ-լարընըն էսասը մոգամընտա Օն թէնպիհ-լէրի ալըպ, ասըլ ըահաթ կիւնիւնիւն Շա-բաթ կիւնիւ իտիյինի տէ օրատան իսպաթ վէ իսթինթաճ էտէրլէր : Ք. Մուգատտէ-սին պու նօգթալը պէյան էտէն գըսմա-րընա զիյատէ էհէմիլիլթ վէրիպ, պագի-վըսվարը սա անճագ պու մագսէտէ խըզ-մէթ էտէպիլէճէք սուրէթտէ թէֆսիր է-տէրլէր : Զանն էտէրսին պիւթիւն Ք. Մու-

գատտէս Շաբաթըն ըահաթ կիւնիւ իտի-յինի իսպաթ էթմէք իշին վէրիլիլ պիր քիթապ տըր, վէ Քրիստոսուն պիլէ տիւն-եայա կէթիրտիյի փէյլամ անճագ պու օն թէնպիհլէրաէն իպարէթ օլուպ, պինաէն ալէյհ Շաբաթ անըն թարաֆընտան տախի թասսիգ օլունմուշ տըր : Պու սէպէպտէն Ք. Մուգատտէսին փէյլամ վէ մագսէտինէ տաիր էֆըեարլարը փէք մահտուտ վէ գուսուրլու տըր : Էն զիյատէ միւթէլաա էտիպ էօյրէնմիշիլ տէյու հագգընտա իֆ-թիխար էթաիլլէրի Ք. Մուգատտէսէ տաիր փէք ճահիլ գալմըչլար տըր : Իհամ ը իլահինին պիւթիւն զայէսի քէնտիլլէրին փափաղանճասընա էղպէրլէմիշ իտիլլէրի պիր գաշ ալէթլէրին հարֆընտան իպա-րէթ տիր տէյու գանն էտէրլէր :

Տինի մուհիթլէրի փէք տար տըր : Զի-գըլմէթ վագթլարընը քէլիմաթ, կիւն վէ պիր թագըմ մէրասիւմ հագգընտա տիւչիւ-նիւպ սէօյլէյէրէք իմրար էտէրլէր : Վէ զանն էտէրիմ պու սէպէպտէն տիր քի, անլէրտէ եիւքսէք տինի հայաթա տաիր սանքի պիր էսէր կէօրիւլէմէզ : Անլէրին տինի հիսապ վէ ըագամ տինի տիր տէ-սէք տահա սօղրու օլուր :

Կէչմիշ ասրլարտա ինսանլարըն տինի հայաթընտա մէյտանա կէլէն թէրագգը-տան վէ իլհամըն կիթտիքճէ նէմա պուլան թապիաթընտան պի խապէր տիրլէր : Եի-կիրմինճիաորը վէ հաթթա կէլէճէք ասրլարը պիլէ Մովսէսին վագթընա մախսուս պիր թագըմ մէնմի էմըլէր իլէ պէսլէմէյէ չա-լըլըլար :

Շաբաթապահլըգ ալէլ ումում ատէմ-լէրի ճահիլ սագլայան պիր մէզհէպ տիր : Վէ զաթէն պէօյլէ օլմալը տա թապիի տիր : Պիր քիւսէ նէ գատար տա մալիւ-մաթլը վէ կէնիշ ֆիքրի օլա՝ վագթընը զիքը օլունան թարգտա իսթիմալ էթտիք-ճէ, քիւչիւլմէսի իգթիզա էթտիյի կիպի, պու կիպի պիր թալիմաթա գանտաթ է-

տիպ գալապիլմէսի իճապ էտէր: Էօյլէ պիր տին քի, անտէ մանթըզ վէ ֆիքրի իսթին-թաճլարա փէք աղ մէյտան վէրիլի հաթ-թա իչլէրինէ կէլմէտիյի սըրատա անա հիշ մէյտան վէրիլմէզ:

Սթանաօլ

ՎԱՀՐԱՄ Ս. ՀԱՃՐՆԵԱՆ

ՐՈՒՋԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՄՈՎՍԵՍ

«Մովսէս . . . եիզիւնիւն տէրիւնիւն
փառապ օրտըլը պիլմէսի:
(ԽՈՒՐ . 34, 29)

Մովսէսին էօմրիւնիւն նազլիյէթինաէ մէրքէզի վագըա՝ անըն Ալլահ. իլէ շախսի վէ սամիմի իթիլթաթա պուլունմասը տըր: «Պիր աթէմ souթու իլէ սէօյլէշիր կիպի Բապպ Մովսէս իլէ եիւզ եիւզէ սէօյլէշիր իսի»: Պու զաթըն էօմրիւնտէ տուա՝ սօն տէրէճէ ճիտտի պիր ֆիլի իաի: Սի-մասընտա միւշահատէ էտիլէն ֆէվգէլատէ րէվնագ պու քէյֆիյէթին զարուրի նէթի-ճէսի իաի: «Տէմիր տէմիր իլէ պիլէնիր, վէ աաէմ տօթընըն եիւզիւնիւ պիլէր»: Էյէր ինսան պիլէ քէնտի տօթընըն եիւզիւնիւ պիլէր իսէ, Ալլահըն քէնտինէ մահ-րէմ՝ օլան պիր աաէմին եիւզիւնիւ զիյա-փաշ գըլմասը տահա զիյատէ թապիի պիր միւճիզէ տէյիլ՝ մի: Տուա՝ սամիմի վէ տէ-վամի օլտըլը թագտիրտէ, հէր հալ միւ-մինտէ թէպէտտիւլ ի հէյէթ հասըլ էտէ-ճէք տիր:

Ղարիպ պիր քէյֆիյէթ վար իսէ, օ տա՝ Մովսէսին քէնտինտէ զահիր օլան չու-ճէլալտան պի խապէր օլմասը տըր: «Պիլ-մէսի»: Բապպըն քէնտիսի իլէ թէքէլլիւմ էթմէսինին նէթիճէսինտէ եիւզիւնիւն տէ-րիսի փարլապ օլմուշ իտի իսէ տէ, քէն-տիսի պունը ֆէհմ էթմէտի: Պաշալար կէօրիւյօր, քէնտիսի կէօրմէյօր: Ղարիպ տէյիլ՝ մի:

Եինէ տէ տիւշիւնիւրաէք, քէյֆիյէթին թապիլիլի մէյտանա չըգար: Բուհանի

հայաթ նէֆսիէրէսթիլին մուղայիրի օլան պիր հալ տըր: Ալլահը թանըմագըլզ քէսրի նէֆս իլէ պէրապէր կիտէր: Խէ-լասքեարըն ինայէթ վէ իլմինտէ նէմա պուլմագըլզ հէր նէվ թէպէտտիւմ վէ խօտպիլիլի տէֆ էտէր: Տուա էօմրիւ գուվլէթլէնտիքճէ նէֆսիէրէսթիլին պէ-լասը օլան ղուրուր, իֆթիլար, շախսի ինթիֆա հիսսի զաիֆլէնիլ: Սէօզիւմիւզիւ րուհանի թէճրիպէյէ հասը էտէրէք, Ալ-լահ իլէ իթիլթաթ սայէսինտէ եէնի պիր գուվլէթ պուլմուշ օլան միւմին՝ օլ հիսսի ճէտիտի քէնտինէ փուլ էթմէքտէն իսէ, անըն իլէ Ալլահը զիյատէ իզգէթլէմէյէ սէվզ օլունուր: Ալլահըն աթիյէսի ճանը տահա զիյատէ ալապ կէօնիւլլիւ վէ ա-խէրլէրէ տօղրու տահա զիյատէ հալիւմ ու շէֆիգ գըլար: Մէգքիւր մէվհիպէյի քէն-տիսինտէն զիյատէ պաշալար կէօրիւպ կէօնէնիր: «Մովսէս . . . պիլմէսի»:

Զիյատէսի վար: Բուհանի հայաթըն անճագ պիր գըսըլ իթիլթալ տէրունի տաիրէսինէ տիւշէր: Գըսմը ազամը հագ-գընտա հէման պի խապէր իզ: Ալլահըն Բուհընըն պիլտէ Խափաղը թէպէտտիւլ՝ շախսէն թանըտըլըմըլտան չօգ զիյատէ տիր: «Պիզսէ աւմիլ օլան գուսէթէ կէօրէ հէր խուսուսսա սիլէսիլիմիզ եա սիւ-շիւնսիւշիւմիզսէն դայէթ զիյասէ իճրա եթմէյէ գասիւ օլանա . . . հաւն օլտուն»:

Բէսուլըն շու տուասընա հէր էվլատուլահ էգճան ու տիլ՝ «Ամին» տէր: Թագտի օ-լընմըլ էօմրիւն գըլմէթ ու գուվլէթի ի-րատէի շախսիյէ վէ իթիլթալ տէրունի իլէ էօյլիլմէզ: Անտէն չօգ, զայէթ չօգ վասի տիր: Սալթ իրատէ էտիլէն սըրա-լարտա տէյիլ, քէնտիսինտէն պիլքիւլլիյէ խապէրսիզ օլտըլը հէնկեամլարտա տախի անըն շախսիյէթի՝ շէմսին փէրթէվ աբ՝ էթմէսի միսիլու, թէսիրաթը մանէվիլէ իխրաճ էտէր: Եիւզիւնիւն տէրիսի փար-լար, հէր նէ գատար քէնտի պիլմէզ իսէ

տէ : Զաթէն քէնտիսի պիւտէ իտի, եիւ-
զիւ փարլայամազ իտի : Փարլայան՝ ատէ-
մին ճէմալը տէյիլ, իլլա Ալլահըն ճէլալը
տըր :

Միւմինտէ պազէն բուհանի հայաթըն
սէրիկիլէնմէսի թապիր օլունան հալ վազը
օլուր : Պէօյլէ պիր թէճրիպէ ի զաթիյէնին
սըհհէթի մէզքիւր ատէմին չէհասէթ քէ-
լամլարը, եա խարիճի էֆալը, հաթթա
մէզհէպի ֆաալիյէթի, պիր սէօզ իլէ իթ-
թիլա ը տէրունիսի տաիրէսինէ տիւչէն հիշ
պիր չէյի իլէ տէյիլ, քէնտիսինտէն պիլսա-
պէր օլտուղու զէմանլարտա շախսիյէթին-
տէն զէչէթ էտէն թէէսիրաթ ը մանէվիյէ
իլէ թային էտիլիւր : Ալլահ իլէ թէքէլլիւմ
էթմիշ օլան ատէմ քէնտիսին թէճրիպէ ի
զաթիյէսի հազգընտա տէյիլ անճազ Ալլահ
հազգընտա թէքէլլիւմ էտէր : Բուհ իւլ գուտս
իլէ տօլուն օլմագըլըն ալամէթի՝ ազգըն
թագրիրինտէն զիյատէ սիմանըն չէհատէ-
թի, մէզհէպի ֆաալիյէթտէն զիյատէ
միւթէվազը էօմրին սէտասը տըր : Մուլ-
սէս տաղտան էնտիյինտէ ճէմաաթըն տիգ-
գաթընը եիւզիւնին տէրիսինէ չէվիրմէ-
յիպ, անլէրէ էլինտէ թաշըտըլը էվամիր ի
իլահիյէյի թազ տիւմ էթտի : Բէնտիսի
հազգընտա պիր չէյ տէմէտի : Անըն տիլ
իլէ սէօյլէմէտիյինի անլէր կէօզ իլէ կէօր-
տիւլէր : Անըն սիմասընտա սէմավի ճէլալ
միւշահաստէ օլունտու : Պունը ախէրլէր
կէօրտիւ, քէնտիսի «պիլմէտի» :

Միւմինտէն ախէր էօմրլէրէ կէչէպիլէն
խէլաս գուվլէթի հէման պու տաիրէտէ
արանըլմալը տըր : Թաթհիր օլունմուշ գալ-
պին սիւքիւն ու սիւրուրը՝ էն իւսթիւն չէ-
հատէթ վէ մուգատտէս շախսիյէթտէն տ-
լէտտէվամ նիւպէան էտէն թէսիրաթ ը
բուհանիյէ՝ էն զիյատէ տէրինէ իլլէյէն
գուվլէ ի բուհանիյէ տիր : Բէլամ իլէ
ֆիլիլ՝ պունը թասաղգ ու թագվիյէ էտէ-
պիլիւր վէ էթմէլի տիր : Լաքին գուվլէթ
սէտատա տէյիլ, իլլա բուհտա, իլտէ տէ-
յիլ, իլլա իլճիտէ օլտըլը ունուտուլմասըն :
Սիմասը փարլայան միւմին՝ Ալլահըն՝ հու-
ղուրընըն էն պէլլի իսպաթը վէ խէլալ

գուվլէթինին էն ալա իլհարը տըր : Պէօյլէ
պիր էօմրէ մալիք օլան քիմսէ տիւնեանըն
խէլասը էմրինտէ եափապիլէճէյի էն իւս-
թիւն չէյի եափմագտա օլտըլընա էմին օ-
լապիլիւր :

Համա օլուն քի պու իմթիյազ ճիւմ-
լէմիլէ միւսավի շարթլար իլէ սունուլուր :
Սիօն տաղը հէր գալպէ եազըն, իլահի
վատլար հէր միւմինէ ալըգ, տուա իմթի-
յազը հէր էվատուլլահըն միրասը տըր :

«Պունա պինտէն մէրհամէթէ նաիլ օլ-
մագ վէ լազըմ օլան իմտատ իլիւն ինա-
յէթ պուլմագ իւզրէ ինայէթին թախթը-
նա ճէսարէթլէ եազլաշալըմ» : Պիր բէսուլ
պու տալէթի վէրիյօր : Յիսուս տա չու-
վատը վէրիյօր : «Թալիյա էսիւնիզ սիզհ
վէրիյէճիֆ Տիր» : Ալլահը վատլարըյա սը-
նայալըմ :

ՄԱՐԿՈՍ

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

ՄԻԻՍԱՆԷՊԷ

Սիւալ.—Բ. Մուգ.տէ ատէմէ տէ հայվան-
լարա տա «զիրուհ» տէնիլիյօր, էօյլէ իսէ պուն-
լարըն ֆարգը նէ տիր. վէ նիլիւն ատէմ էօլ-
տիրմէք գաթիլ սայըլըյօր, լաքին հայվան էօլ-
տիրմէք ճաիլ ատտ օլունուլար :

Ճիւվալ.—«Զիրուհ» տէմէք եաշայան տէմէք
տիր, վէ պիթթապի ատէմլէր տախի հայվան-
լար կիպի եաշայան մէվճուտաթ տըրլար : Ինտան
տախի հայվանի հայաթա մալիք վէ օ հայաթ
նօգթա ի նազարընտան ճիւմէ հայվանի գաի-
տէլէրէ թապի տիր : Լաքին ատէմի հայվան-
տան թէֆրիգ էտէն պիր ունսուր վար սըր քի,
օ ճիհէթլէ ատէմ հայվան իլէ սալա մուգայէսէ
էտիլէմէզ : Ատէմ շախսիյէթէ վէ հիւր իրա-
տէթէ մալիք օլուպ օ՝ հիւմ քէնտիսինի վէ քէն-
տիսին մէպտէլէրինի թանրյարազ քէնտի քէն-
տիսին «պէն» տէր, հէմ քէնտիսինտէ գըյմէթ ի
զաթիյէ հիսս էտէր հէմ տէ ֆիլլէրինին տիւ-
լազի գալախտէ միւթապըգ օլուպ օլմայաճա-
ղընը հուրրէն թային էտէր : Պու իւլ ճիհէթտէ
օլան ֆարգ օ գատար պէօյիւք վէ էսասի տիր
քի, անլէր ատէմի «Ալլահըն սուրէթինտէ» գը-
լարլար վէ պու սէպէպտէն ատէմ քէնտի գա-
թընտա պիր մագսէտ վէ զայէ օլուր, հայվանաթ
իսէ անճազ մէվճուտաթ սիւսիլէսինտէ տահա
եիւքսէք մագսէտէ պիր վասըթա օլմագ մէվ-

գիրնտէ գալըր: Պու սէպէպտէն հայվանարը
հիւքսէք պիր մագսէտ իչին էօլտիւրմէք ճաիդ
օլուր, ամմա ինսանը էօլտիւրմէք կիւնսն արը:

Ս. — Յովհ. 16, 28-տէ Բրիստոս «Փէտէրաէն
խուրուճ էթաիմ» տէյօր. քէզա Յովհ. 15, 25-
տէ Բուճ իւլ Գուտս իչին «Փէտէրաէն խուրուճ
էտէն» տէնիլիօր: Պու խուրուճ թապիրինին մա-
նասը նէ՞ տիր:

Ճ. — Բիլիսէ թարիսինտէ պու թապիր ասս-
ուսաճաքանլարը էփէյի շաշըլթար: «Բիլիսուն»
մէսէլէպի գատիմ քիլիսէլէրտէ օ գատար էճէմ-
միլէթի քէսպ էյլէտի քի, պուշուն իչին քիլիսէ-
լէր պիրիպիրինտէն ալըլարըր: Հաթթա թիւրք-
լէր Սթանպուլու մուհասէրէ էթաիլէրինտէ,
Բուճար Բոմաստան խաթիմատ էթաիլէր, պու
խաթիմատա մագապիլ Բոմալըլար պու քիլիսուն
մէսէլէսինի մէյտանա կէթիլաիլէր, զիրա Շարգի
քիլիսէ Բուճ իւլ Գուտս Փէտէրաէն խուրուճ է-
տէր տէյու թագրիր էտէրքէն, Բոմալըլար փէ-
տէրաէն վէ Օլուլտան խուրուճ էտէր տէրլէր,
վէ Բոմա փափար պու Բուճարա «էկէր սիդ
տէ պիլիմ կիսի «Բուճ փէտէրաէն վէ Օլուլտան
խուրուճ էտէր» տէրսէնիլ, կէլի թիւրքէ գար-
շը սիլի միւտափատ էտէրիլ, հօգսա կէլմէյիլ,»
տէտիլէր: Իմսի Բուճար, էօյլէ տէմէտէն իսէ
թիւրքլէրէ գարշը հալընըզ օղրաշմաղա բազի
օլարազ Բոմալը թէրք էթաիլէր: Պիղճէ Սալիւս ի
չէրիֆտէ իւզնիւմլէրին տէրունի ալա-
գասընը ագաիս մէսէլէսի հափմագ պօշ չէյ տիր:
Փէտէր քէնտի Իպն ի վանիսինի տիւննայա
կէօնտէրաիլի իչին Բրիստոս «Փէտէրաէն խու-
րուճ էթաիմ» տէյօր, Բուճ իւլ Գուտս տաիսի
Փէտէրաէն կէօնտէրաիլի իչին «Փէտէրաէն
խուրուճ էթաիլ» տէնիլի. Բրիստոս «Պէն կի-
տէր Թէսէլլի էտիճիլի սիդէ կէօնտէրաիլի», տէ-
տիլի իչին Օլուլտան խուրուճ էթաիլ տիր: Պու
քէլտմարտտա պիր թագըմ ֆէլսէֆի, կիլլի վէ
տէրին մանաղար արամաղա լիւղուլ հօգ տըր:

Ս. — Աճէպա հիւքիւմէթ Բուճ վէ էրմէնի
չէմմալարընը տաքէրիլքտէն մուաֆ թուր-
տուղու կիպի Փրօ. շամմալարը տա մուաֆ
թուրթանագ մը տըր:

Ճ. — Ազգապէտարան չիմտիքի հալինտէ տէ-
վամ էթաիլքճէ պու սիւալտ ճէվապ վէրէճէք
պիր ճէլէթ ի բէսմիլէմիլ հօգ տըր, վէ պու կիպի
սիւալար ճէվապարզ գալմագլա պէրապէր, Փրօ.
ճէմաթլարըմըզ պու կիպի մէսէլէլէրտէ պիթ-
թապի միւթէզարըրը օլուլօրլար:

ՊՕՂՈՍ ՆՈՒՊԱՐ ՓԱՇԱ

Պօղոս փաշա Նուպար 1906-տա Գանկրէտէ
թէչէքքիւլ էտէն «Հայկական Բարեգործական
Ընդհանուր Միութիւն»-ուն բէիսի վէ միւնիթէրէմ
Նուպար փաշանըն մախսուսու տըր:

ՄԵՔԹՈՒՊԼԱՐ

ԷՆԳԱՐԷՏԷ

”ՀԱՄԱԶԳՈՅԻՆ ՅԱՄԱԶԳԻՄԱՍԻՐ

ՀԱՅՈՒՀԵԱՅ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ”

Պու չիրքէթ 1909-տա պիւա ֆարգը մէզհէպ
թէչէքիլ օլունտու: Մագսէտի իսէ, էրմէնի իւ-
նասընըն թալիմ վէ թէրպիլէսինէ հարտըմ էթ-
մէրլէ պէրապէր, ֆադիր գըլլարըն թէպլիւշ-
լէրինի քէնտի էմէքլէրի կէ թէէմին էյլէմէք ի-
չին չարէլէր պուլմագտան իպարէթ տիր:

Պու չիրքէթ մագսէտինին իճրասը իչին
պազը վասըթալար ինթիսապ էթաիլ տիր. 1.
գատընլարա տալ պիր Հասրան վէ 2. պիր Ար-
հեստանը թէէսիս էթաիլ տիր:

Գատընլարա տալ պիր Հասրան պուլունուպ
անտէ հէր իքի հաֆթատա պիր թէճէմիւլ վու-

գուլ պուրաճագ, անտէ թալիմ ու թէրպիլէ, էվ գատընլըր, հըֆզը սըհէթ, գատընլարըն ֆաա- լիյէթի, ախլագըն իսլա՛ը վէ պուճա միւսասիլ մատտէլէր հագգընտա միւֆիտ նութգլար գա- տընլար թարաֆընտան էրմէնիճէ վէ թիւրքճէ իսանտա իրատ օլունուլար:

Պու Լսարանըն քիւշաւընտան էվվիլ պիր սէնէ միւստէթ իճթիմալէր Հայ Լուսաւորչականլարըն քիթսէսինտէ իճրա օլունուր խաի խէ տէ, «Բաց զոց» մէսէլէսինտէն սօնրա Հայ Բողոքականլարա միւրաճաթ վէ անլէրին միւսաաաէսիլլէ Ժողո- վաւաւտա թէճէմիւլ էլլէտիլէր: 1911 Փետր. ալընտան իթիլարէն տաթի պիր Արհեստանոց ա- չարադ պու մագսէսի տաթի մէվգի ի իճրայա գօմուչլար տըր: Շիրքէթին պու Արհեստանոց- տա սալթ գատընլարա մախսուս իճըզիլիք թա- լիմ օլունմագտա տըր: Շիրքէթին քէնտինէ մախսուս պիր պինասը պուլունմատըղընտան Ար- հեստանոց մագսմընտա իսթիմալ օլունմագ իւզ- րէ, Հայ Լուսաւորչականլարըն զիւքիւր մէքիլէ- պինին հօգարքի գաթը չիրքէթէ թէսլիմ օլուն- մուշ տըր քի, պու շէ չիրքէթէ աղիմ պիր մուսվէնէթ տիր: Շիրքէթ թէշքիլ օլունտու- ղունտա հիչ պիր փարասը հօգ իսի խէ տէ, իւշ հիւզէ հագըն աղալարըն տիւսուլիլէսի, մա- հիլէ 1տէն 10 դրուշատէք վէրիլէն ալըզլար վէ սաթէտէն հասըլ օլան 60 լիրա իլէ իլէ թէշէպպիւս էլլէյէրէք էլան մուվաֆֆադ պիր հալտէ տէվամ էլլէմէքտէ տիր: Արհեստանոցտա իլք տէֆա օլարադ 6 աաէտ եթիմ վըղլար թէրզիլիք էօյրէնմէքտէ օլտուլար:

Մայիս 30ա միւսաաաթ ֆէնչէնպիւհ կիւնիւ Հայ Բողոքականլարըն քիլիսէսինտէ չիրքէթին պիր հանդէսի իճրա գըղընտը. հանդէստէ ալթը ստէտ եթիմ գըղլար էօյրէնմիշ օլտըզ- լարը վէճ՛ իւզրէ, հուլուրտա պիր թագըմ էլ- պիսէ պիչիպ փրօվա եափարադ, հագըրուըն մէմ- նուն էլլէտիլէր: Երգիլ խուճք թարաֆընտան թէրէնիւմ օլունան հայկական երգէր տաթի հանդէսէ պիր գաթ տահա ըէվլագ վէրմէքտէ խաի, պու գըղլարա չիրքէթ թարաֆընտան պի- րէր շէհատէթնամէ իթա օլունտու, վէ պիրէր մագաա հէտիլէ էտիլաի: Հանդէստէ Գեր. Բարգէն եպիսկոպոս, Վեր. Գէորգ Տ. Մանուկ- եան վէ միլլէթին միւթէպէրանընտան պազը զէվաթ հագըր իտիլէր: Գեր. Գարգէն եպիսկոպոս ուսուվվէթին մէնֆաաթը, Վեր. Գէորգ Մանուկ- եան գատընլարըն ֆաալիլէթի հագգընտա միւսա- սիր նութգլար իրատ էլլէտիլէր քէղա միւհթէրէմ

զէվաթտան Արմենակ էֆ. Ենուլքեան (տալա վէքիլի) Ստեփան էֆ. Միթթարեան, հագըրու- նը թէշվիգ էտիճի նութգլար իրատ էլլէտիլէր, վէ պիր մագամ իլէ հանդէս խիթամ պուլտու: Մէմուլ էտէրիլ քի, պու չիրքէթ պունտան սօնրա տահա զիյատէ գօլալըզլար էլտէ էտէ- րէք թէրազգի էտէճէք վէ միլլէթէ աղիմ պիր պէրէքէթ օլաճագ տըր:

ՇԱՄԻՐԱՄ Գ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Էնգաղէ, 5 Յուլիս 1912

ՍՕՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

ԽԱՐԻՃԻ

Ճափօնիկա. — Ճափօնիանըն ըիճալը սի- յասիլունունտան փրէնս Գացուրա պու կիւնլէր- տէ էվրօֆա վէ Ամէրիգատա իճրա ի սէյահաթ էթմէք իւզրէ հօլա չըգմըշ տըր: Միւսալիլէյին պու սէյահաթընը սիյասի պիր մագսէտէ ալթ էտէնլէր օլմուշ խէ տէ, տիկէրլէր՝ պունըն սալթ շախսի պիր սէֆիլ օլտուլունու խաաիա էթմէքտէ տիրլէր: Տիկէր թարաֆտան պու ա- լատա Ճափօնիա իլէ Բուսիա հիւքիւմէթի ա- լատընտա պիր իթիլաֆ թէշքիլ օլունտուլու խապէր վէրիլիօր: Պու իթիլաֆա կէօրէ՝ չի- մալի Մանչուրիա իլէ խարիճի Մօնկօլիատա Բուսիանըն նուֆուսունը Ճափօնիա թանըյաճագ, վէ ճէնուպի Մանչուրիա իլէ տաթիլի Մօնկօ- լիատա Ճափօնիանըն նուֆուսունը Բուսիա թա- նըյաճագ տըր: Պու իթիլաֆըն Ագսա ի Շարգ սիյասիլաթընճա փէք պէօլիք էհէմիլլէթի օ- լաճագ տըր: — Սօն պիր խապէրէ կէօրէ՝ Մի- գատօ աղըր սուրէթտէ խաաթա օլտուլունտան, փրէնս Գացուրա էվրօֆայա հօլճուլունըն տէվամ էթմէյէճէք տիր:

Չին. — Չինիլէր պու կիւնլէրտէ հիւքիւ- մէթին ըէսմի տինի մէսէլէսի իլէ օլրաչըլօլլար: Գօնֆիկիւսըն թալիմլէրի Չինիլէր իչիւն տինի պիր վագիֆէ՝ մի տիր վէ էճտատա իպատէթ էթմէք մէմէքէթին ըէսմի տինի մագսմընտա թութուլա- ճագ մը, պունլար մէվգուը միւղաքէրաթ օլմագ- տա տըր: Եէնի պիր գարար վէրմէյէ մուգթէտիր օլմատըզլարը իչիւն մէսէլէյի չիմտիլիք էսքի հալինտէ թէրք էլլէմիլլէր տիր: — Գաշկա- լիատա Չինի պիր վալինին էմրի իլէ Բուս թէ- պասըր օլան 70 գատար Միւսիմանլար տիրի տի- րի հագըրմըշ օլտուլունտան Բուսիա՝ հիւքիւմէ- թի Չին հիւքիւմէթինէ փրօթէսթօ էտիպ գա-

պահաթըլարըն ճէզպանարըլմասընը թալէպ էյ-
լէմիշ տիր: Պու վազըայը Բուսիս սիյասի մագ-
սէտէ գուլլանաճագ տրր տէյու կէօրիւնիւյօր,
չէօյլէ քի՝ Չինմաչինին պու գըսմընը (Թիւրքիս-
թանը) քէնտի հիմայէսի ալթընա ալմաղը տիւ-
չիւնիւյօր:

Ինկիլթերրա. — Բօյի Սօսայիթի ճէմիյէթի
ֆէննիյէնին 250ինճի րէսի սէնէի տէվրիյէսի
իճրա էսիլմիշ տիր: Պու ճէմիյէթ 1662տէ Լօնա-
րատա գրալ Չարլս Իթինճինին թանթը հիմայէ-
սինտէ թէէսիս էսիլմիշ օլուպ, մագսէտի իւ-
լումը թապիլիյէ տալիւնտէ քէչֆիյաթ վէ
թէհարրիյաթը թէչվիլիք էթմէք տիր: Պու մագ-
սէտ իչիւն տիւնեանըն հէր թարաֆընտան Հին-
տիսթան վէ Ճափօնիատան տախի մուրախասա-
լար կէլմիշ տիր: Մըսրտա Գահիթէ տարէլֆիւ-
նունը թարաֆընտան Ահմէտ Ֆուսուս փաշա հազըր
պուլունմըշ տրր: Թիւրքիատան հիչ պիր մուրախ-
խաս եօզ խտի: Էվլէլա Ուէսթմինսթըր Էպէյ
ուլու քիլիսէսինտէ պիր լուհանի խըտմէթ իճրա
էսիլմիշ, վէ սօնրա Կիլտհօլտա հիւքիւմէթ
թարաֆընտան մուրախխասլարա պիր զիյաֆէթ
վէրիլմիշ տիր: — Մըսրտա Խտիլ, Լօրտ Քիչնէր
վէ պաշ վէքիլ ալէհինտէ պիր գասս թէրթիպ
էտէնլէրին իսթինթագը պիթմիշ օլուպ՝ գապա-
հաթըլար մէյտանա չըգարըլմըշ տրր: — Իր-
լանտանըն Տըպլին Թրինիթի տարիւլֆիւնունընըն
200ինճի Յօքսիտանը իճրա օլունաճագ տրր:
Լօնտրա թըպպիյէ թալէպէսինտէն պու զիյնէթ-
տէ հազըր պուլունմագ իւզրէ կէօնտէրիլէճէք
մուրախխասլարտան պիրիսի Մարաչը Յովհան-
նէս էֆ. Պէհէնիլիան տրր: Միւմալիէյհ Լօնտ-
րանըն Չէրինիլ Քրօս թըպպիյէ մէքթէպի սի-
նիօր սընֆ ազաւընտուն տրր:

Միլթենկվի. — Ճէնուպի Ամէրիգանըն
Փէրու ճիւմհուրիյէթինտէ Փութուսայօ էյալէ-
թինտէ լասթիլ թիճարէթի իյէ մէչուլ օլան
գումիանիանըն ատէմիլէրի օրատա պուլունան
հէրլի գապիլիլէրի վէ զինճի Արապլարը էսիլ
մագաւընտա գուլլանմագտա օլտուգլարընա Ին-
կիլթէրրա հիւքիւմէթինին նէշը էյլէտիյի Մաի
Քիթապտա մէտէնի տիւնեանըն նագարը տիլ-
գաթը ճէլպ ու տալէթ էսիլմիշ տիր: — Փօր
թուկէպտէ ճիւմհուրիյէթ վէ գրալ թարաֆտար-
լարը արասընտաքի միւշքիլաթ հալա տէվամ
էթմէքտէ տիր: Դրալ թարաֆտարը Իսիանիա-
տան արատըրա հուտուտու կէչիպ ճիւմհուրիյէթ
թարաֆտարանը իւզէրինէ հիւճիւմ էտիլօլար:
— Ամէրիգատա Իրան գօնսօլօս ճէնէրալը Թօ-

փագեան էֆ. Պէհայիլէրին րէիսի Ապտիւլ Պէհա
Ապալաս էֆ. յէ պիր զիյաֆէթ վէրիպ, օ զիյա-
ֆէթէ Ամէրիգալը տօսթլարընը տա տալէթ էյ-
լէմիշ տիր: Ապտիւլ Պէհա Ապալաս էֆ. յէ Ամէ-
րիգատա իւք զիյաֆէթ վէրէն Մր. Գարնիկի
օլմուշ՝ վէ զիյաֆէթտէ 2,000 տալէթի պու-
լունմըշ տրր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Փաթրիգ Ս.ըն ինթիլիսպընը թաստիգ էտէն
Ֆէրմանը Հիւմայունտա «Էրմէնի միլլէթի րէիսի
րուհանիս» տէնիլէճէք հէրտէ, «Էրմէնի ճէ-
մաթը» տէնիլմիշ օլմալլէ, Փաթրիգին գարա-
րլլա մէզլիս ֆէրման կէրի կէօնտէրիլմիշ տիր:
Քաղաքիս Ժողով Փաթրիգին պու թարղը հա-
րաքէթինի թատիգ էթմիշ տիր: — Ազգ. Ժողով
կէչէն ճիւմա կիւնիւ ազաւ իճթիսա էտէրէք
նուսաղէմ Փաթրիգինին պիր աւն էվլէլ ին-
թիլիսպը վէ Պանտրա Առաջնորդը մէսէլէլէրինէ
տախի պիր միւտաթէթ միւզաքէլէտէն սօնրա էք-
սէրիլէթ հասը օլմատըլը սէպէպտէն տալըլմըշ
տրր: — Կիլիկիա Կաթողիկոսը Չէյթուլն գըզլար
մէքթէպինին ինչաք իչիւն իանէ խաթմիշ օլ-
մալլէ Տնէս. Խորհուրդ Պէյօղլու էմլաք գօմի-
սիօնը հանընտա Չէյթուլն քիլիսէսի իչիւն մէվ-
ճուտ օլան փարատան պիր մըզտարընը պու մագ-
սէտէ թախսիս էթմէքիլի տիւլիւնմէքտէտիր: —
Կիլիկիա Կաթողիկոսը հազընտա Չէյթուլնը
զիյալէթ էթմիշ օլուպ, օրանըն աւլուլը հաղը-
րէսինէ տախի Փաթրիգիւնէյէ կէօնտէրիլի
պիր թէլէլրաֆտա, Չէյթուլն հազընտա չըգան
չալիսպարըն քեամիլէն հանըլը օլուպ, էհալլինին
պէր վէճը տալըլ քէնտի իչիլլէ մէչուլ օլա-
րագ քիսնէյէ զիյան վէրմէտիլինի վէ անլէրին
մէչրութիլէթ վէ հիւքիւմէթի Օսմանիյէ սա-
տըգ պուլունտուգլարընը պէյանլէ պիր իսագըմ
ասքէր ֆիրարիլէրինին տէ աֆվ օլունմաընը
թալէպ էթմիշ տիր: — Պիթիս վէ Վան վիլայէթ-
լէրինտէն պիր թագըմ Քիւրալէր Ողիմ նամ էր-
մէնի քէօյլունիւ մուհատէրէ էթմիլէր վէ Վան
Առաջնորդ վէքիլի՝ գօմանտան Ճաֆէր փաշայա
միւրաճաթ էթմիլլէր տիր: Նօրաուգտաքի աս-
քէրին տէրհալ Ողիմ կէօնտէրիլմէսինէ գարար
վէրիլմիշ տիր: — Շատախտա Քիւրալէր Սաք
քէօյլի Ասատուր նամ պիր Էրմէնիլի գաթվ վէ
Սըբըղտէ Մար Մաննայ նամ Ասորի մանաթըրը
իւզէրինէ հիւճուլ էտէրէք պիր վարդապետի
ճէրհ էթմիլլէր վէ րահիպ Իպրահիմի գալըր-
մըլլար տրր: — Դպիլլէրին ասքէրիլքտէն

մուսաֆ թուրքական իւրաքանչիւր թէք-
րար թալէպ օրումուշ վէ հիւքիւմէթ հէյր քի-
լիսէտէ պուլունան զպիւրէրին իսմ, սէնաաթ
վէ սիննիսի հաւի մուֆասսալ պիւր տէֆթէրին
հազրը էսիլէրէք կէօնտէրիլմէսինի թալէպ էյլէ-
միշ տիր: Սթանպուլտա պուլունան զպիւրէր
Փաթրիգխանէնին քէնտի ասքէրիք մէսէլէլէ-
րինէ պիւր ան էվվէլ պիւր սուրէթ ի թէսվիյէ
պուլմատըը իչիւն կէչէն Փազար կիւնիւ պոյ-
ֆօք իլան էտէրէք քիլիսէլէրէ կիթմէմիչլէր տիր: —
Պիթիւս Առաջնորդունուն Փաթրիգխանէյէ պիլ-
ուրաթիյինէ կէօրէ օ թարաֆտա միւթէզալիպէ-
լէրին հարէքէթինտէն վէ ճանիլէրին սէրպէսթ
պրազըլպ ասլա միւճազաթ էսիլմէտիյինտէ օ
աէրէճէ մէյուս օլումչար քի, պիւր հաֆթա
զարֆընտա 23 ալիլէյր Ամէրիգա, Մըսըր, Պուլ-
կարիւս վէ սաիր եէրլէրէ հիճրէթ էթմիչլէր տիր
Հալ պէօյլէ տէվամ էտէրսէ սահա չօգ ալիլէլէ-
րին հիճրէթ էտէճէյի տէ իշար օլումմուշ տըր: —
Հազգըյէ ճիւլարընտա Արտմօ վէ Ղընէմիյէ
նամ իքի գարիյէլէր Ահմէտ վէ Օսման իսմինտէ
իքի քիչի էլլինտէն սիւշար օլումուզարը զուլմ
թէհամիւլ էտէմէյէրէք Հաթին քիլիսէսինի գա-
պուլ էթմիչլէր տիր: Պունլար Առաջնորդարանա
չաղըլմըշար իսէ տէ կէլմէմիչլէր տիր: — Ուր-
ֆատա մահալլի մէարիֆ իտարէսի հիստէ ի մէա-
րիֆի Առաջնորդարանա վէրմէք իսթէմէյիպ
սողըլունան մուսալիմէրէ վէրմէք իսթէմիշ տիր:
— Հիւքիւմէթ Անթաքիատա թէլէֆ օլանլարըն
էմլաքընը քէնտի տիլէլէրինէ թէրք էթմէք իս-
թէմէտիյինտէն պուլ մէսէլէլէն թէսվիյէսի իչիւն
Այրիախանս թարաֆընտան Տէր Վահան քահա-
նայ մահալը մէգքիւրէ կէօնտէրիլմիշ վէ պու-
լունսուստա քէնտի թէչէպուլիւսաթընտա մու-
վաֆֆազ օլարազ տուլ վէ եէթիլէրին հազգը
օլան օլ էմլաքը մահիւլ թէհիլէսինտէն գուր-
թարմը տըր: — Պու սէնէ մէքթիպ ի սէնայիտէն
20 մէզունլար նէչէթ էթմիշ օլումպ պունլարըն
8ի, վէ Հալգալը Զըրաաթ մէքթիպինտէն նէ-
չէթ էտէն մէզունլարտան շսի էրմէնի տիրլէր:

ՓՐՕ. ՃԷՄԱԱԹԸ

Այնթապտա զըզլար մէքթիպինին իսթիհան
զիյնէթլէրի Յունիս 18տէ իճրա էտիլմիշ տիր: Պու
սէնէ մէքթիպին թարիպաթը 159 օլումպ պու սայը
չիմալէտէք օլանլարըն էն եիւքսէյի տիր: Մէ-
զունէլէրին ատէտի 23 իտի: Կէլէն սէնէ իչիւն
չիմալտէն 15 ֆարգըլ մահալլարտան 39 զըզլար
միւրաճաաթ էթմիչլէր տիր: Սալթ Այնթապ-

տան միւրաճաաթ էտէն եէնի թայիպաթըն ա-
տէտի 70է պալիզ օլումուշ տըր: Մէքթիպ եէնի
պիւր պինայա իշթիյան հիսս էտիյօր: — Յունիս
20տէ Այնթապըն Մ. Թ. Գօլէճիւին 11 մէզուն-
լարընա տիլիւմա վէրիլմիշ տիր: Պու էֆէնտի-
լէրին իսմէրի աթիլիւզ զիքը տիր: Սարգիս
Թօթալիան (Այնթապ), Կարապետ Փիլիմնեան
(Սէվէրէք), Արամ Տիւմանեան (Հաճըն), Լեւոն
Տարազճեան (Պիւրէճիք), Գէորգ Տայեան (Այն-
թապ), Մուսէս Տանիլէան (Այնթապ), Մանասէ
Լիպարեան (Այնթապ), Ճէմիլ Հալէպլիեան
(Այնթապ), Գրիգոր Պօղոսեան (Սիվաս), Նա-
զարէթ Տ. Պօղոսեան (Այնթապ), Մանուկ Գա-
րամանունկեան (Այնթապ): Փրօֆ. Ն. Պալիսզեան
մէզունան հէյլէթի թարաֆընտան իրատը նութգ
էյլէմիշ տիր: — Կիլիկիա Միտքիւն մէճիլլէրի
Յունիս Յոնէ իսթամ պուլմը տըր: — Գօնլատա
Ճէնանեան գօլէճի միւտիլի Փրօֆ. Արմենակ
Հայկազեան շէհրիմիլի զիյարէթ էյլէմիշ օլումպ,
պուրատա պիւր գաչ հաֆթա թաթիլ էյլէյէճէք
տիր: — Սապըգ Իսթանսօլ վալիլի Պատ. Գրի-
գոր Գըրգեաշարեան տալի պէրաթ թաթիլ մա ա-
լիլէ Իսթանպուլտա պուլունսուլար: Նազընտա պու-
րատան թարսուս ճիւնէթինէ հարաքէթ էտէճէք
տիր: — Սարգիւթ գօլէճի մուսալիմէրինտէն
Փրօֆ. Սաչատուրեան մուսիլի տալիէտէ իք-
մալը թահսիլ իչիւն Պէրլինէ կիթմէք իւզըլէ
չէհրիմիլի միւվասէլէթ էյլէմիշ տիր: Միւմաթ-
լէյի Պէրլինտէ իքի սէնէ գալմազ նիյէթինտէ
տիր: — Գայսէրիյէ քիլիսէսինին չօպանը Վեր.
Վահրամ Թահմիսեան չօճուզլարըն վաֆթիլլի
ճալիզ սայմատըը, վէ թէչէհիւլ էտէճէք օլան-
լարըն հէր իքիսի տէ «եէնի հալաթա» մալիք
օլմատըգճա նիքեաշարը ճալիզ օլմատըընա ինան-
տըը իչիւն քիլիսէտէ տէվամէտէմէյիպ իսթիֆա-
սընը վէրմիշ, քիլիսէ տալի իսթիֆայը գապուլ
էյլէմիշ տիր: Մէքթիւր քիլիսէնին իլանը իչիւն
գապաղա պազըլարըն: - Բահնիւնանըն 27նճի նօ-
մէրօսընտա նէչը օլունան «Թէպէսսիւմ էթ»
իլահիսինին Լահիլիլլէտէ սէօզլէրին վէ մազա-
մընը Վեր. Գրիգոր Էօմրեանըն մալստուլը Մր.
Էօմրեան թասնիֆ վէ թէչիլիք էթմիշ, վէ սէօզ-
լէրինի թիւրքճէյէ Պատ. Սարգիս Տէվրեան
թէրճէմէ էյլէմիշ տիր: — Վեր. Գ. Էօմրեան
պիւր միւտաթէթտէն պէրու Պալըքէսիւրտէ իգամէթ
էտիյօր իտի, պու հաֆթա Մունճուսունա ալ-
տէթ էյլէմիշ տիր: — Բահնիւնանըն 27ինճի
նօմ. արնտա «Գըզլարըմըզըն թէչէհիւլիւ» պէն-
տինին մուհարրիլի «Ներսէս» Կիւզէլիմեան տէ-

յիլ, «Խաղեր» Կիւղէլիմեան օլաճագ տըր: — Արամ էֆ. Թորոսեան Պանտորմա քիլիսէ պի. նասը իչիւն Վեր. Ե. Հատիսեանտան 108, Մ. Շահանկերեան էֆ. տէն 60, Յ. Տէր Գալուստեան էֆ. տէն 35, Մ. Շնորհօքեան էֆ. տէն 20, վէ Պատ. Ե. Ինկիթգեանտան 14 1/4 զրշ. ալտը զընը իլան էտէր: — Վեր. Պետրոս Թօփալեանըն խասթալըը միւնասիպէթիլէ խանէլէրինտէ միւնասփիր օլտուղու Տօգ. վէ Տիկին Հապիպ Նազարեանա, քեզալիք Տօգ Շէփրրա վէ Տօգ. Յովսէփ Պէզճեանա միւթէվէֆֆանըն ուզուրունա էլ լէրինտէն կէլէն հէր չարէյի ճանֆէտաքեարանէ իֆա էթաթիլէրի իչիւն, քեզալիք ճէնաղէ ալալընտա կերէք իշտալարը օլտն էֆէնտիլէրէ, կերէք պիլ ճիւմէ Այնթապը տօսթլարա կէոսթերաթիլէրի իշթիրաքտան տօլալը միւթէվէֆֆանըն զէվճէսի, վալիտէսի վէ ճիւմէ թէալիւզաթը սամիմի թէշէքքիւլէրինի պէյան էտէրլէր: — Հաճի Եղիա աղա Օհանեան 1845տէ Գալսէրիլէտէ թէվէլլիւտ էթմիշ, 1873տէ Նէվչէհրէ վէ 1910տա Գօնիայա հիճրէթ էթմիշ, վէ 1912 Յունիս 11տէ Սիլլէտէ վէֆաթ էթմիշ տիր: 1887տէ քիլիսէյէ աղա օլմուշ, վէ վասիյէթինտէ Գօնիա թէպշիր ի պէշարէթ հէյէթինէ 12 Օսմ. իր. Գօնիա Ինճ. քիլիսէյէ 204 ֆրանզըը Բուճէլի տէմիր եօլ թանվիլաթը իհտա էլլէմիշ տիր: Սաքին պիր հալտա վէֆաթ էթմիշ վէ ճէնաղէ ալալընտա Փրօֆ. Հայկապեան, Տիգրան էֆ. Տիւլկերեան վէ Արմ. Տէր Մովսէս Հայր նասիհաթլար իրաա էթմիշլէր տիր: — Մ. Ամէրիգատա Հայ Անէս. Միտրիւնըն 11ինճի սէնէվի իճթիմար Լօրէնտէ աղա էտիլմիշ օլուպ, Յունիս 27տէն 30տաէք տէվամ էյիլէմիշ տիր: Կէլէն սէնէ իչիւն Վեր. Մ. Կ. Փափազեան րէիս ինթիլապ օլունմուշ տըր:

ՏԱԽԻԼԻ

Պու հաֆթա զարֆընտա շէհրիմիլտէ ճէրէյանը աճվալ զայէթ ճալիպ ի աիգգաթ օլմուշ վէ անտէ թարիխի սալըլաճագ նէվտէն ազիմ թէպէստիլաթ վուզու պուլմուշ տըր: Մանասթըրտա գըլամ էթմիշ օլուպ հիւքիւմէթտէն պիր թագըմ թայէպլէրտէ պուլունմուշ օլան զապիթանըն իսրարը, Իսթանպուլտա պուլունման պիր միգտար աաաքիրըն պու թալէպլէրի մուհիգգ կէօրէրէք հիւքիւմէթ ալէյհինտէ տտէմ ի խօշնուտ ի իպրապ էթմէլէրի, Պրուստաա զապիթան վէ էհալիտէն պիր թագըմ քիւմէլէրին հէյէթը վիւքէլանըն թէպէստիլ վէ մէճիսին

ֆէսիսին թալէպ էթմէք իւզրէ զաթը Շահանէյէ թէլէղրաֆ քէշիտէ էթմէլէրի, Իզմիրտէն Սալիա փաշայա վարիա օլուպ միւշարիլէյին իսթիֆասընը վէ մէճիսին լալլընը թալէպ էթմէք իւզրէ 60,000 իսլալը պիր թէլէղրաֆ վէ Նիհալէթ Բուճէլի օրտուտունըն զաթը Շահանէյէ խիթապէն Գապինէ իսթիֆա էթտիրիլիպ մէճիս ֆէսիս էտիլմէք իտէ քէնտիլէրին Իսթանպուլ երւրիւյէրէք հէր շէյի քէնտիլ էլլէրի իլէ հափաճազլարընը պէյան էտէն պիր թէլէղաֆըն վիւրուտը պիր թագըմ չայանը տիգգաթ վուզուտ թա սէպէպ օլմուշ տըր: Մալիւմ օլտուղը իւզրէ էվլէլա Մահմուտ Շէվքէթ փաշա իսթիֆա էթմիշ օլարապ, պուրը միւթէպըղալ Սալիա փաշա հէյէթ ի վիւքէլանըն տա իսթիֆասընը թագսիմ էլլէմիշ տիր: Պու հաֆթանըն վաղըլարըն շուսուրէթտէ ճէրէեան էթմիշ տիր:

Չար. Լօնտրա սէֆիրի թէվֆիգ փաշա մագամը սէտարէթէ տալէթ էտիլտի:

Փեհնճ. Թէվֆիգ փաշատան պիր ճէվապ ալընամամը օլուպ պիւհրանը վիւքէլա տէվամ էթմէքտէ օլմուշ տըր:

Ճիւմաա սապահայըն թէվֆիգ փաշանըն Սէտարէթի գապուլ պիրլէ Լօնտրատան հարէքէթ էթմիշ իտիլ խապէրի վարիա օլտու: Չաթը Շահանէ օրտույա խիթապէն մըգտարը աղ օլան պիր թագըմ զապիթանըն զայըն մէշրու թալէպլէրինին իսաֆ օլունաւայաճաղընը, ֆագաթ թէվֆիգ փաշա լիլաաթի թանթընտա պիրթաֆ վէ թէճրիպէտիտէ զէվաթտան իպարէթ պիր Գապինէ թէշէքքիւլ էտէճէլինի պէյան վէ քէնտիլ վազիֆէլէրինէ սասըգ գալմալարընտ տալիւ անլէրէ նասիհաթտա պուլունման պիր իսթարնամէ նէշը էտիլ, պու իսթարնամէ ալի իլանտէ Խուրշիտ փաշա թարաֆընտան շէհրին ֆարգը ճիւթլէրինտէ պուլունման աաաքիրէ գրաաթ օլունմուշ տըր: Փագաթ պու շէյ մէմուլ Լալլէն հիւան ի նէթիճէյի հասըլ էթմէմիշտիր:

Ճիւմաա երթ. Մէճիս ի մէպուսան իճթիմա էտէրէք Սալիա փաշանըն մէճիստէ զայէթ աղիմ պիր էքսէրլիյէթ իլէ իթիմատրէյի գալանաղըտան սօնրա պէօյէճէ իսթիֆա էթմէսինտէն տօլալը անտէն իզանաթ թալէպ էտիլմէսի վէ հաթիթ միւշարիլէյ ալէյհինտէ թագալիս րէյի վէրմէքլիք թալէպ օլունմուշ վէ թէլէղրաֆիլէն Սալիա փաշա մէճիսէ չալըլմըն տըր: Միւշարիլէյ Փաղարէթէսի կիւնիւ րուֆէգասը իլէ պէրսուլէր մէճիսէ կէլիպ իզանաթ վէրէճէլինի Նալիտիրմիշ տիր: Փապ. Տէրիսատուէթ զապիթանընտան միւ-

րէքքէպ պիր հէյէթին Թէվֆիգ փաշայը գարշըլայարագ, մէմէքէթին խտարէսինէ տա-
իր «Խէլասքեարը միլլէթ ճէմիյէթին»-ին թա-
լէպլէրինի իճրա էթմէքլիյի թէքլիֆ էսէճէք-
լէրի խապէրի՝ Այան րէիսի Մուխթար փա-
շա թարաֆընտան իշիտիլմէքլէ, միւշարիլէյհ
հէման Մապէյնէ կիթմիշ վէ ահլալի իզահ էյյէ-
միշ տիր։ Զաթը Շահանէ ահլալա վազըֆ օլ-
տըգտան սօնրա Բեամիլ վէ Հիւսէյին Հիլմի փա-
շալարը տախի նէգտինէ տալէթ էթմիշ վէ Բեա-
միլ փաշանըն տա թէքլիֆի իւզէրինէ մէսնէտի
Սէտարէթ՝ Այան րէիսի Ղազի Մուխթար փա-
շայա թէվսի էսիլմիշ վէ հէյէթի վիւքէլա ա-
թիտէքի սուրէթլէ թէյէքքիւլ էթմիշ տիր։
Սատրազամ՝ Ղազի Ահմէտ Մուխթար փաշա,
Շուրա ի տէվլէթ րէիսի Բեամիլ փաշա, Շէյխ
իւլ Իսլամ Ճէմալէտտին էֆէնտի, Ատլիյէ նա-
զըրը՝ Հիւսէյին Հիլմի փաշա, Տախիլիյէ նազըրը՝
Սատրը էսպագ Ֆէրիտ փաշա, Մալիյէ նազըրը՝
նազըրը էսպագ Զիյա փաշա, Խարիճիլէ նազը-
րը Այանտան Գարբիլէ էֆէնտի Նորատունկ-
եան, Հարպիյէ նազըրը Նազըմ փաշա, Պահ-
րիյէ նազըրը՝ նազըրը էսպագ Մահմուտ
Մուխթար փաշա, Էվգաֆ նազըրը՝ մէճ
լիսի Մէպուսան րէիսի սանիսի Մուհամմէտ
Ֆէվզի փաշա, Մէարիֆ նազըրը՝ միւսթէշարը
նէգարէթ Սալիտ պէյ, Թիճարէթ վէ Զրաաթ նազը-
րը՝ քէզալիք Փօսթա վէ Թէլէզրաֆ վէ Թէլէֆօն
նազըրը սօնրա թալին օլունաճազլար տրի Ֆէրիտ
փաշա Միւնիսի (Ալմանիա) գափըճալարընտա
պուլունտուղընտան Տէրխասաաթէթ վիւրուտինէ
գատար Սէտարէթտէն քէնտիսինէ վէքիալէթ
օլունաճազ տըր։ Ենի Գապիլէնին թէլէքլի պիւ-
թիւն չէհրտէ մէմուսնիլէթի մուճիպ օլունշ տըր։
Փազար էրքէսի ազաւալարն սաաթ ալա
ֆրանկա ալթըը կէշլէք վէ էօնտէ Բեա-
միլ փաշա հազրէթլէրինի համիլ օլան արա-
պա պուլունտուղը հալտէ Էնի հէյէթի վիւքէլա
Պապի Ալիյէ վիւրուտ էթմիշ, վէ օրա-
տա հէյէթի վիւքէլայա տաիր Զաթը Շա-
հանէ թարաֆընտան տաար օլունշ օլան ֆէր
ման գրաաթ էսիլմիշ տիր։ Ենի հիյէթի վիւ-
քէլա կէճէլէին Պապը Ալիտէ իճրա ի միւզաքէ-
րաթ էտիպ պաղը գարարար վէրմիշ տիրէր,
էզճիւմէ, Իսթանպօլ փօլիս միւսիր ի ումու-
միսի ողլ օլունտապ հէրինէ էրքեանը հարպ
գալիմազամլարընտան Եուսուֆ Բուսիս պէյ թա-
լին օլունմը տըր։ Թէտապիր ի ինթիլաթիլէտէն
օլմագ իւզլէ պիւթիւն փօլիս մէրքէզլէրինտէքի

միւլքիյէ մէմուրլարը հէրինտէ պիրէր զապիթ
թալին օլունմը տըր։ Տէրխասաաթէթ մէրքէզ
գօմանտանըղը տախի թէպտիլ էսիլմիշ տիր։
Իտարէ ի էօրֆիլէնին տէրալ լաղլընա գարար
վէրիլմիշ տիր։ Այանտան Րէշիտ Աքիֆ փաշա-
նըն րիյասէթի ալթընտա հէնիտէն պիր հէյէթի
մախուսէնին Արնաւուտուղա կէօնտէրիլմէսինէ
գարար վէրիլմիշ, վէ Արնաւուտուղա թէլէզ-
րաֆլար քէշիտէ օլունտապ, հէնի պիր թէրթիպ
վուգու պուլանաաթէթ թէքքի սիլահ էթմէլէրի
թալսիյէ օլունմը տըր։ Պիլ ճիւմէ մահքիւմիյին ի
սիյասիլէյէ աֆվը ումումի իլան օլունմաար տա
տիւշիւնիլիւյօր։ — Մապէյն պաշ քեաթիպի
Խալիտ Զիյա պէյ վէ մապէյնի Լուիֆի պէյէր
իսթիֆա էթմիշ տիրէր։

Սալը. Իլանը մէշուրթիլէթին պէշինճի
սէնէ ի տէվրիյէսի օլմաղլէ՝ վուգու պուլմը օ-
ան չու սօն թէպտիլաթ՝ պու իյա ի միլլիյի է-
հալինին տահա չէթարէթի պիր թարգտա իճրա
էթմէսինէ հաթթա հէնի պիր հիւրրիլէթ էլտէ է-
սիլմիշ կիպի հիսս էթմէլէրինէ սէպէպ օլունշ տըր։

Զարշ. — Մանասթըր իսեանընըն պաշընտա
պուլունտան վէ թէպտիլ ի գրյաֆէթ էթմիշ օլա-
րագ Սէլանիք վէ էտիրնէտէ աօլաշարագ զապի-
թան իյէ կէօրիւշմէքալէ պուլունմը օլան պին
պաշը Թալյար պէյ ախտ օլունտապ ճէմիյէթին
թալէպլէրինի գապիլնէյէ արզ էթմէք իւզրէ,
չէհրիւիլէ կէլմիշ տիր։ — Տամատ Մէհմէտ
Շէրիֆ փաշա՝ Նաֆիա նէգարէթինէ, սապըգ
վիլէննա սէֆիրի Րէշիտ փաշա, Թիճարէթ վէ
Զրաաթ նէգարէթինէ թալին օլունմը տըր։

Փեկը. Ֆէրիտ փաշա ահլալը սըհհիլէսինտէն
աօլալը Տախիլիյէ նազարթիլին գապուլ էթմէ-
միշ վէ պունուն իւզէրինէ Սատրազամ փաշա
միւմալիլէյէ Նաֆիէ նազարէթին թէքլիֆ էյյէ-
միշ տիր։ — Արնաւուտուղուն հէր թարաֆըն-
տա Բեամիլ փաշանըն Սէտարէթէ թալինի ար-
գու էտիլիյօր իմիշ։ Րիվայէթէ նազարէն Արնա-
վուտար աաաքիլ ի նիզամիլէյէ պիրլէշէրէք
Իւսկիւպէ կէլմիշ վէ մէճլիսի Մէպուսան լաղվ
էտիլմէտիքճէ մէզքիւր չէհրտէն չըգմապաճազու-
րընա տաիր Պապը Ալիյէ թէլէզրաֆ քէշիտէ
էթմիշ տիրէր։

Իթալիա մուհարէպէսի. — Կէշլէն ճիւմա
կէճէսի վաաթի սաաթ պիր պուշուգտա Իթա-
լիա աօնանմաղընտան սէքիլ թօրփիտօ Զանագ
գալէ պօղազընըն մէտիլէլինտէն էփիլճէ իյէրի
կիրմէյէ մուվաֆֆագ օլունշար իսէ տէ, Բիւ-
թահա թօրփէաօսունըն փրօճէֆօրընա թէսա-

տիւֆ էթմիչէր, վէ անըն աթէշ էթմէսի իւզէրինէ իսթիհքեամամթտան տախի տիւշմէն կէմիլէրի իւզէրինէ չիտտէթլէ աթէշ էտիլմիշ, վէ իթալիա թօրփիտօլարընտան իքիսի զարգ էտիլմիշ, վէ միւթէպագիսի աէ գըսմէն զարարտիտէ օլարագ ֆիրար էթմիչէր տիր: Պու միւսատէմէ իւզէրինէ Պօղաղըն գափանմըշ իտիլինէ տաիր պիր շայիա չըգմըշ իսէ աէ, մուսխիսէրէն անըն պի էսաս օլտուղու անլաղըմըշ տիր: Իթալիալըլարըն ըրվայէթինէ կէօրէ, իթալիա թօրփիտօլարը Օսմանլը տօնանմասընն պօղաղտան չըգարագ իթալիա տօնանմասը իւզէրինէ հիւճիւմ էթմէք իւզըն հաղըրլանտըղըն իշիտէրէք օլ պապտէ իսթիքշաֆաթ ետիմագ իւզըն պու թէշիքէլի թէշէպպիւսէ ճիւրաթ էլլէմիշ օլուպ, վէ պիր զայաթ վէրմէյէրէք միւնթաղամ պիր սուրէթտէ կէրի չէքիլիլէր տիր: — Յուսիս 28տէ իթալիա օրտուսունտան պիր փիյատէ ալայըլա պիր աէ Արապ սիւվարի գըթասը Պօնէմէտէքի Օսմ. գուվվէ ի ասքէրիյէսի իւզէրինէ հիւճիւմ էտիպ մուհարէպէ նէթիճէսինտէ քէնտի իսթիհքեամամթլարընա չէքիլիլէր վէ պիւթիւն կիւն թօփ աթէշինէ տէվամ էթմիչէր տիր: — Յուլիս պիրտէ Սէյտ Ալի իսթիհքեամամթլարըն պիր տիկէր միւսատէմէ վուզու պուլուպ, իթալիանլար պաթարեալարըն աթէշի հիւմայէսինտէ մահալը մէգքիւրիւ իշլալ էթմիչէր տիր: Միւսատէմէտէ վուզու պուլան թէշէֆաթըն մըգտարը մալիւմ տէյիլ տիր: — Իթալիա հիւքիւմէթի էօնիւմիւզտէքի Փօզար էրթէսինտէն իթիպարէն զապթ էթտիլի ստալարտան կէօմրիւք ալաճաղընը տիւվէլի էճնէպիլէյէ պէյան էթմիշ, վէ անլէր պիր իթիւրաղտա պուլունմամըշլար տիր:

Արնապուսդազ ահվալը. — Յուլիս 16տա Լափտա ասըլար իւզէրինէ վուզու պուլան հարաքէթ ի ասքէրիյէ մուվաֆֆաղիլէլլէ նէթիճէլէնմիշ տիր: — Փրիշթինատա էհալի տէփօյա հիւճիւմ էտէրէք սիւսլանմըշլար տիր: Գօմանօվա ժանտարմա գօմանտանը ֆիրարիլէրէ իլթիհագ էթմիշ տիր: — Շգօտրատան վարիտ օլան պիր խապէրէ կէօրէ, Ագչէ Հիսարտա ասըլար իլէ ասաքիւր արաղընտա պիր միւսատէմէ նէթիճէսինտէ ասըլարտան 4 մագթուլ վէ 7 մէճրուս վուզու պուլմուշ տիր: Մահալը մէգքիւրտէ իտարէ ի էօրֆիլէ իլան վէ էհալիսին իշ վէ կիւճիլէրիլէ իշթիլալարը լիւզումը թէպիլղէտիլմիշ տիր: — Յուլիս 6տա Չըրնալօվա պօղաղըն ճիւվարընտա ասըլար իլէ ասաքիւր արաղընտա չիտտէթլի պիր միւսատէմէ վուզու պուլմուշ,

վէ զապըթան վէխամէթ ի ահվալ զարչըսընտա տէրնալ աթէշի քէստիրմիշ տիր: Օսմանլը ասաքիւրտէն 180 նէֆէր, պիր զապիթ վէ պիր թապիպ էսիր տիւշմիւշ տիր: Պատէհու ասքէր կէրի չէքիլմիշ վէ սիւքիւնէթ իտտէ օլունմուշ տիր: — Փրիշթինատա սիւսնսղ օլարագ քէմալը սիւքիւնէթլէ իճթիմալար ազտ էտիլմէքտէ տիր: Պու իճթիմալարա իշթիւրաք վէ ահվալը հագընտան թագիպ էլլէմէք իւզըն Արնապուսդըն հէր թարաֆընտան մուրախիսալար կէլմէքտէ տիր: — Փրիշթինատէն պիր սաաթ մէսաֆէտէ 15,000 Արնապուսդար Մէճիւս ի Մէպուսան տաղըտըմաղտա իսթանպուլա տօղրու հարէքէթ էտէճէքլէրինի պէյան էտիլօլար իմիշ: — Հէյէթի վիւքէլանըն թէպէտտիւլիւ Արնապուսդուգտա մուճիպ ի մէմուսիլէթ օլմուշ տիր: Փրիլըրէնտ միւթէսարըրըն Հասան Թօսուն պէյ սալիլէր էլլինէ էսիր տիւշմիւշ տիր:

Միւրքէնիվի. Ուրֆատա. Ապտիւլ Համիտի թէքրար մագամը Սալթանտիւմ կէթիլմէք մագստիլլէ իշլէյէն պիր թէշէքիլաթ քէշֆ վէ 20 քիլի տէրտէսթ օլունմուշ տիր: — Իտարէ ի էօրֆիլէ թարաֆընտան գափաարմըշ օլան զաղէթալարըն թէշէմինաթ ագչէսի իրաէսի թալէպ օլունմայարագ ինթիշարլարընտ Մաթպուսթը տախիլլէ միւտիլլէթինտէն միւսատտէ էտիլմիշ տիր: Իթիհիստ վէ թէրագլի ֆըրգաղընտան պաղըլար ճէմիլէթին պու սուգութունա սէպէպ 4 սէնէտէն պէրու թագիպ էտիլլէն չիտտէթ փօլիթիգաս օլտուղունու պիլպէյան, պու փօլիթիգանըն միւրէվլիճիլէրի օլան էլխասը չէտիտէն թագպիւհ էթմիչէր վէ պէօլլէճէ ֆըրգատա պիր իլթիլաթ հասըլ օլմուշ տիր: — Արնապուսդուգտա ասիլէր ռուէսասընտան Րիլա պէյ պիր միւսատէմէ էսնաղընտա էսիր տիւշմիւշ օլան պին պաշը Սալլի պէյի իտամ էթմիշ տիր: — Ելմէնտէ հիւքիւմէթ թարաֆտարը օլան պաղը գապիլլէր իլէ Սէյիտ Իտրիս արաղընտա պիր գաշ չէտիտ միւսատէմէլէր վուզու պուլմուշ տիր: (Արնապուս մէպուսարըն ճիւմիլէսի իսթիֆա էթմէյէ գարար վէրմիշ տիրլէր): — Արնապուսդուգա կիթմէք իւզըն թային էտիլմիշ օլան հէյէթ ի մուրախիսալ չէհրիմիլտէն հարէքէթ էթմիշ տիր: — Ապտիւլ Համիտտէն էճէմիլլէթլի պիր փարա աղընտըղընա տաիր էլլարագ թուլթուլըն օլմաղլէ իթթիհատ վէ թէրագլի ճէմիլլէթինէ մէսուպ օլան պիր զաթ ալէյհիտէ թահգիլաթ իճրա օլունաճագ իմիշ:

Միւրքիւ ժեուլ վէ սաճիպ ի իմբիլազ
Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԱՆ

Ս. ԱՐՁՈՒՄԱՆ ՄԱԹՊԱՍԸ
ՏԼ. Բիսապտէթ, Չագմագըլար, Յալիլիտան իտան